

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeadji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Høring 2026

Frivillig skogvern i Pasvik

Forord

Gammel skog har svært høy artsrikdom fordi den får utvikle seg naturlig over lang tid uten større menneskelige inngrep. Særlig sopp, lav, insekter, fugler og moser trives i slike skoger. Mange av disse artene er sjeldne eller truede og er avhengig av store sammenhengende arealer med gammel skog for å overleve.

I skogen gjør mange ulike interesser seg gjeldende. Noen ganger kan de komme i konflikt med hverandre, mens de andre ganger kan utfylle og styrke hverandre. Eksempler på slike interesser er naturvern, skogbruk, friluftsliv, reindrift, forskning og undervisning, kultur og historie, jakt og fiske. Skogen er dermed et område der ulike behov, verdier og bruksområder møtes, og hvor det ofte er nødvendig å finne gode løsninger som ivaretar flere hensyn samtidig.

Det er viktig å bevare gammel skog fordi den har stor betydning for naturen og samfunnet. Den er leveområder for mange truede og sjeldne arter, lagrer store mengder karbon og bidrar til å bremse klimaendringer. Den gir også viktige naturopplevelser.

Frivillig vern av skog går ut på at skogeier tilbyr skogareal for vern. Dersom området har naturfaglige kvaliteter som tilsier at det kan vernes, og vernemyndighetene takker ja til tilbudet, kan området vernes etter naturmangfoldloven.

Sakkyndige fra skogeierorganisasjonene bistår skogeier i alle faser av verne-prosessen og står også for kontakten med vernemyndighetene. Det er en forutsetning at grunneier blir enig med staten om rammene for vernet.

Når et område vernes innebærer det vern av trærne, vegetasjonen og alt dyreliv i området. Normalt er jakt, fiske og høsting av bær og sopp likevel tillatt. Restriksjons-nivået avhenger av om området vernes som nasjonalpark, landskapsvernområde eller naturreservat.

Skogeier avstår retten til å drive skogbruk i verneområdene, og vil derfor få erstatning for tapet av fremtidige inntekter knyttet til skogbruk i området. Skogeier beholder eiendomsretten samt jakt-, fiske- og beiterettighetene.

I Finnmark fylke eier Finnmarkseiendommen om lag 95 % av arealet. Arealet som foreslås til vern eies i helhet av Finnmarkseiendommen. I henhold til Finnmarks-loven skal dette arealet forvaltes på en balansert og økologisk bærekraftig måte til beste for innbyggerne i Finnmark, og særlig som grunnlag for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv.

I Finnmark er Allskog kontaktleddet for Finnmarkseiendommen i verneprosessen. Statsforvalteren i Troms og Finnmark har oppdrag med å gjennomføre høring og tilråding om vern av skog.

Vadsø 25. februar 2026

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Innholdsfortegnelse	3
Innledning	5
Hjemmelsgrunnlag	6
DEL I: PROSESSER KNYTTET TIL FRIVILLIG VERN AV SKOG.....	7
1.1 Bestilling	7
1.2 Tilbud.....	7
1.3 Vurdering.....	7
1.4 Melding om oppstart.....	8
1.5 Konsultasjon med samiske interesser	8
1.6 Høring.....	10
1.7 Statsforvalterens tilråding.....	10
1.8 Miljødirektoratets tilråding	10
1.9 Klima- og miljødepartementets behandling.....	10
1.10 Vedtak av Kongen i statsråd	10
DEL II: BESKRIVELSE AV VERNEFORSLAGET	11
2.1 Verneforslaget.....	11
2.2 Kart.....	13
2.3 Verneforskrifter.....	15
2.3.1 Forslag til forskrift for Øvre Pasvik nasjonalpark.....	15
2.3.2 Forslag til forskrift for Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat	17
2.3.3 Forslag til forskrift for Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning	21
2.4 Verneverdier.....	25
2.4.1 Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat	25
2.4.1.1 Nytt vern	25
2.4.1.2 Oppheving av vern	28
2.4.2 Øvre Pasvik Nasjonalpark / Báhcaveaji Álbmotmeahcci	29
2.4.2.1 Nytt vern	29
2.4.2.2 Omgjøring av verneformål.....	32
2.4.3 Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning	33
2.4.3.1 Forslag om oppheving av vern	33

DEL III – UTREDNING AV KONSEKVENSER AV VERNET 37

3.1	Næringsinteresser	37
3.1.1	Skogbruk.....	37
	Store-Sametti – Skjelvatnet naturreservat	37
3.1.1.1	Område 1 - Sametifjellet – Holmvatnet	37
3.1.1.2	Område 2 - Lille Sametti - Kuusjärvi.....	37
3.1.1.3	Område 3 – Skjelvatnet – Bergvatnet	38
3.1.1.4	Område 4 - Kiltjørnan – Skjelvatnet sør	38
	Øvre Pasvik nasjonalpark.....	38
3.1.1.5	Område 5 – Magesekkvatnet – Føllvannshøgda (utvidelse mot nord)	38
3.1.1.6	Område 6 – Speldraget – Nyåsen (utvidelse mot øst):	39
3.1.1.7	Område 7 – Kirkesteinen – Grenseberget (omgjøring vern)	39
	Øvre Pasvik landskapsvernområde	40
3.1.1.8	Område 8 – Gjøkåsen (oppheving av vern).....	40
3.1.1.9	Samla vurdering av konsekvenser for skogbruket	41
3.1.2	Mineralutvinning.....	42
3.1.3	Reindrift	42

DEL IV –VURDERING AV INNSPILL..... 44

4.1	Innspill til melding om oppstart.....	44
4.1.1	Brev fra arkeologene Stein Farstadvoll og Bjørnar J. Olsen, UiT - 20. januar 2026.	44
4.1.2	Brev fra Øvre Pasvik nasjonalparkstyre datert 20. januar 2026.	45
4.1.3	Brev fra Odd-Bjørnar Johansen datert 21. januar 2026.	46
4.1.4	Brev fra Forsvarsbygg datert 23. januar 2026.	47
4.1.5	Brev fra Miraculix (Sør-Varanger sopp- og nyttevekstforening) datert 25.01.2026	48
4.1.6	Brev fra Naturvernforbundet i Sør-Varanger datert 26. januar 2026.	48
4.1.7	Brev fra Reinbeitedistrikt 5A/5C Pasvik datert 26. januar 2026.....	49
4.1.8	Brev datert 26. januar 2026 fra Stiftelsen WWF Verdens Naturfond.	50
4.1.9	Brev fra Norges Naturvernforbund datert 26. januar 2026	51
4.1.10	Brev fra Norges vassdrags- og energidirektoratet (NVE) datert 26. januar 2026.....	51
4.1.11	Brev fra Sametinget datert 26. januar 2026.....	52
4.1.12	Brev fra NIBIO Svanhovd datert 26. januar 2026	52
4.1.13	Brev fra SABIMA datert 26. januar 2026	53
4.1.14	Brev fra IL Nordlyset datert 26. januar 2026	53
4.1.15	Brev fra Forum for natur og friluftsliv (FNF) – Finnmark datert 26. januar 2026	54
4.1.16	Brev fra Barents Nett AS datert 26. januar 2026.....	56
4.1.17	Brev fra Sør-Varanger kommune datert 6. februar 2026	57

Innledning

I Finnmark finnes det per i dag ingen verneområder som er opprettet gjennom ordningen frivillig vern av skog. Forslaget om frivillig vern av skogområder i Pasvik vil dermed kunne bli det første eksemplet på frivillig skogvern i fylket.

Arbeidet med frivillig vern av skog i Pasvik har i hovedsak pågått fra 2017 til 2025. Den 2. juni 2017 mottok daværende Fylkesmannen i Finnmark, heretter kalt Statsforvalteren i Troms og Finnmark, tilbud fra Finnmarkseiendommen om frivillig vern av skog i Pasvik i Sør-Varanger kommune. Alle tilbudte skogsarealer ligger på Finnmarkseiendommens grunn, og skogeierorganisasjonen Allskog bistår Finnmarkseiendommen i prosessen med frivillig skogvern.

Tilbudet fra Finnmarkseiendommen inneholdt 16 betingelser for å akseptere vern etter naturmangfoldloven. I tillegg inneholdt tilbudet også kart datert mai 2017 over verneområdene Øvre Pasvik nasjonalpark/Báhčaveaji Álbmotmeahcci, Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning/Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin, Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat og Pasvik naturreservat.

I tiden fra 2017 til 2020 ble det gjennomført møter mellom Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Allskog og Finnmarkseiendommen for å diskutere tilbudet om frivillig vern av skog. Dette førte til at det ble utarbeidet nye forslag til vernekart og verneforskrifter datert 18. september 2020. Endringene innebar blant annet at tilbudt areal ble redusert fra 100 000 daa i 2017 til 47 377 daa i 2020, og at Pasvik naturreservat skulle holdes utenfor verneprosessen.

Fra 2020 og frem til 2025 har arbeidet med frivillig vern av skog i Pasvik vært preget av perioder med lavere og høyere aktivitet. I 2024 – 2025 ble det mer trykk på arbeidet med frivillig vern av skog i Pasvik. Dette førte til at Finnmarkseiendommen i brev av 30. april 2025 forlenget tilbudet om frivillig vern av skog opprinnelig fremsatt 2. juni 2017. Det var enighet om at forslag til vernekart og verneforskrifter av 18. september 2020 skulle legges til grunn for det videre arbeidet med frivillig vern av skog i Pasvik.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark fikk i brev fra Miljødirektoratet 10. desember 2025 oppdrag med å utrede nytt vern i Pasvik, Sør-Varanger kommune, i samsvar med naturmangfoldloven §§ 41, 42 og 43. I brevet ble det satt frist for kunngjøring av oppstart 19. desember 2025, for kunngjøring av høring 17. februar 2026 og for tilråding til Miljødirektoratet 1. juli 2026. Statsforvalteren fant det nødvendig å utsette kunngjøring av høring til slutten av februar for å ferdigstille høringsdokumentet.

Hjemmelsgrunnlag

Frivillig vern av skog er en ordning som bygger på eksisterende lowerk for naturvern i Norge, og har sitt rettslige grunnlag i lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19. juni 2009 nr. 100.

Områdene foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62, og som nasjonalpark, landskapsvernområde og/eller naturreservat, jf. henholdsvis naturmangfoldloven § 35, § 36 og § 37.

For å kunne opprette en nasjonalpark etter naturmangfoldloven § 35 må området være et større naturområde uten tyngre naturinngrep. Området skal inneholde enten særegne- eller representative økosystemer eller landskap.

Som landskapsvernområde kan områder med natur- eller kulturlandskap vernes etter naturmangfoldloven § 36 når de har økologisk, kulturell eller opplevelsesmessig verdi eller er identitetsskapende. Landskapet omfatter også kulturminner som bidrar til områdets særpreg.

Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Verneområdene skal etter naturmangfoldloven § 33 bidra til bevaring av:

- a. Variasjonsbredden av naturtyper og landskap.
- b. Arter og genetisk mangfold.
- c. Truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter.
- d. Større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv.
- e. Områder med særskilte naturhistoriske verdier
- f. Natur preget av menneskers bruk gjennom tidene (kulturlandskap) eller som også har kulturhistoriske verdier, og tilrettelegging for bruk som bidrar til å opprettholde naturverdiene,
- g. Økologiske og landskapsmessige sammenhenger nasjonalt og internasjonalt.
- h. Referanseområder for å følge utviklingen i naturen.

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.
- Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.
- Ingen trua arter og naturtyper skal utryddes, og utviklinga til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres.

Opprettelse av verneområdene bidrar videre til å nå internasjonale mål og forpliktelser. Dette er blant annet nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav g. Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir dette et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33, bokstavene a, b og c, og bidra til å oppfylle det nasjonale målet om 10 % vern av skog vedtatt av Stortinget.

DEL I: Prosesser knyttet til frivillig vern av skog

Oversikten over prosessen som følger under har tatt utgangspunkt i Rutinebeskrivelser for prosesser knyttet til frivillig vern av skog (Miljødirektoratet januar 2026).

1.1 Bestilling

Klima- og miljødepartementet gir de politiske og administrative føringene for hva som skal prioriteres og hvordan prosessene skal gjennomføres. Miljødirektoratet utarbeider faglige prioriteringer for skogvernet i de ulike fylkene. Dette er blant annet basert på behovet for oppfyllelser av mangler i skogvernet og eventuelle styringssignaler fra departementet. Ut fra de faglige prioriteringene kan Statsforvalteren gjennom dialog med skogeierorganisasjonene be om tilbud på utvalgte områder. Dette kan for eksempel være områder kartlagt gjennom tematiske kartlegginger eller gjennom ordinær naturtypekartlegging.

1.2 Tilbud

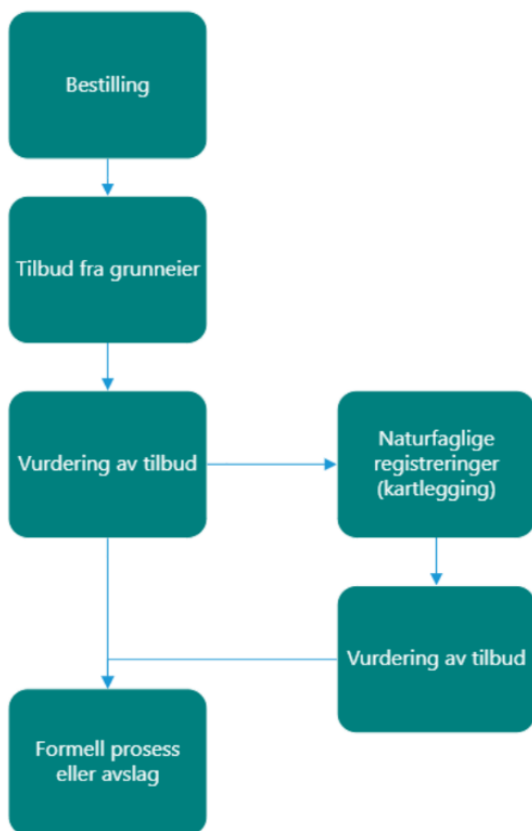
Tilbud kan utarbeides på initiativ fra skogeier eller fra skogeierorganisasjonene, basert på bestillingen fra vernemyndighetene (Klima- og miljødepartementet, Statsforvalteren og Miljødirektoratet). Statsforvalteren kan også ta selvstendige initiativ overfor skogeier, men Miljødirektoratet anbefaler at dette uansett avklares med skogeierorganisasjonene. Skogeierorganisasjonene utarbeider tilbud om vern av skog. Den 2. juni 2017 mottok daværende Fylkesmannen i Finnmark, i dag Statsforvalteren i Troms og Finnmark, tilbud fra Finnmarks-eiendommen om frivillig vern av skog i Pasvik. Tilbudet av 2. juni 2017 ble i brev fra Allskog den 30. april 2025 opprettholdt.

1.3 Vurdering

Ved vurdering av tilbudet må det blant annet vurderes om områdene er tilstrekkelig kartlagt. Hensikten med kartleggingen er å skaffe et faglig beslutningsgrunnlag for det tilbudte arealet, både med hensyn til videre prosess eller avslag.

Hvis området er godt nok kartlagt gjennom tematisk kartlegging eller gjennom annen naturtypekartlegging, kan en gå videre uten nye naturfaglige registreringer. For områder hvor miljøforvaltningen ikke har tilstrekkelig faglig dokumentasjon/kunnskap til å fatte en beslutning om videre prosess eller avslag, må området kartlegges.

Når Statsforvalteren anser de tilbudte arealene som tilstrekkelig kartlagt, kan de sammen med Miljødirektoratet avgjøre om områdene skal gå videre i prosess eller ikke. Vi fant at områdene var tilstrekkelig kartlagt, og at det derfor var aktuelt med videre prosess.

Figur 1: Figuren viser ordinær saksgang for et frivillig vern-område fra bestilling, og til Statsforvalteren sammen med Miljødirektoratet avgjør hvilke områder som skal gå videre i en verneprosess.

1.4 Melding om oppstart

Statsforvalteren kunngjør oppstart av verneprosessen etter naturmangfoldloven § 42. Grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner m.fl. må få mulighet til å komme med innspill. Det er ikke krav om å ha et ferdig forskriftsforslag eller et detaljert kart i forbindelse med kunngjøringen. Statsforvalteren må gjennom skogeierorganisasjonene innhente aksept fra skogeierne før oppstart kunngjøres. Frist for å komme med innspill til kunngjøringen bør ikke være kortere enn tre uker. Statsforvalteren meldte oppstart av verneprosessen for frivillig vern av skog i Pasvik i brev av 19. desember 2025. Det ble satt frist til 26. januar 2026 med å komme med innspill.

1.5 Konsultasjon med samiske interesser

Samene er et urfolk som har historisk og kulturell tilknytning til de nordlige delene av Norge, Sverige, Finland og Russland (Kola-halvøya). De har sitt eget språk, tradisjoner og levemåte som har vært utviklet over tusenvis av år, og de har også rettigheter som urfolk, spesielt knyttet til land og ressurser, som for eksempel reindrift.

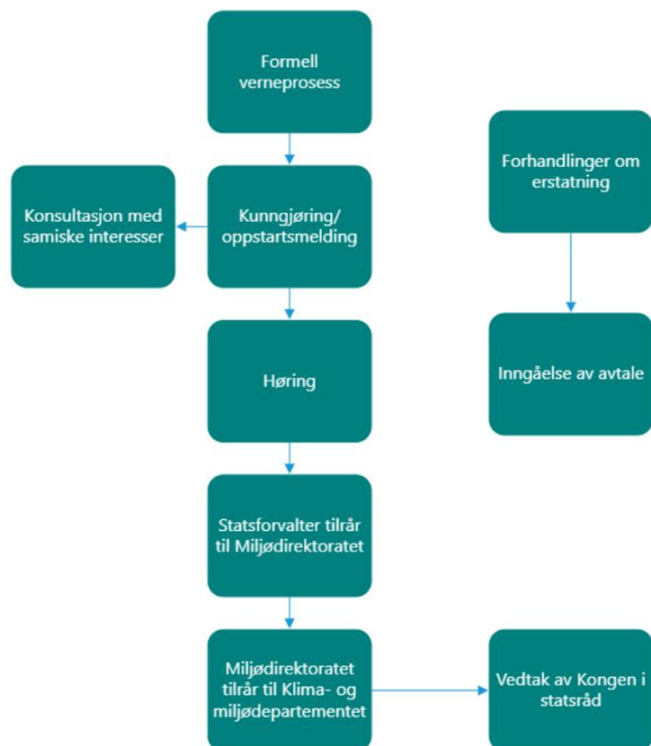
Artikkel 6 i ILO-konvensjon nr. 169 pålegger statene å sikre at urfolk blir konsultert på en rettferdig og kulturtilpasset måte før noen beslutning tas som kan påvirke deres liv, rettigheter, land eller ressurser. Denne konsultasjonen skal skje på en tidlig fase i beslutningsprosessen. Hvordan

konsultasjonen skal gjennomføres er nærmere regulert i kapittel 4 i lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) av 12. juni 1987 nr. 56. Konsultasjonsplikten gjelder i tillegg til vanlige saksbehandlingsregler. Statsforvalteren gjennomførte konsultasjon med Sametinget 12. desember 2025 og Reinbeitedistrikt 5A/5C Beacheveai/Pasvik 11. februar 2026.

Protokoll fra konsultasjon mellom Statsforvalteren og Sametinget:

- 1 Statsforvalteren kan melde oppstart om utredning av frivillig vern av skog i Pasvik.
- 2 I forbindelse med oppstartsmeldingen skal det gis tilbud om konsultasjoner med berørte reinbeitedistrikt samt en åpen invitasjon til andre samiske interesser om å melde behov for konsultasjon.
- 3 Det pågår konsultasjoner på overordnet nivå mellom Sametinget og Klima- og miljødepartementet om bestemmelser knyttet til reindrift ved vern av nye skogområder. Dersom det kommer prinsipielle avgjørelser i konsultasjonen mellom Sametinget og Klima- og miljødepartementet i løpet av verneplan-prosessen, så legges det til grunn at disse innarbeides i vernebestemmelsene.
- 4 Sametinget kan be om konsultasjon senere i verneplanprosessen.

Protokoll fra konsultasjon mellom Statsforvalteren og Reinbeitedistrikt 5A/5C Beacheveai/Pasvik var ikke ferdig ved utsendelse av høringsforslag.

Figur 2: Figuren viser saksgangen fra en har bestemt at et område skal gå videre i prosessen og til vedtak er fattet av Kongen i statsråd.

1.6 Høring

Naturmangfoldloven § 43 omhandler høring av verneforslag. Høringsforslaget skal inneholde beskrivelse av området, natur- og verneverdier og eventuelt konsekvensene et vern antas å få. Høringsfristen må minimum være på to måneder. Før Statsforvalteren sender forslag til høring, må Miljødirektoratet gjøre en juridisk gjennomgang av verneforskriftene. Skogeiere må ha fått forelagt forslag til grense og forskrift, og gitt mulighet til å gi tilbakemelding, før området sendes på høring. Statsforvalteren sender forslag til frivillig vern av skog i Pasvik på høring den 25. februar 2026.

1.7 Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren sender sin tilråding om vern til Miljødirektoratet innen fastsatte frister. Statsforvalteren har fått frist til 1. juli 2026 med å sende tilråding om vern av skog i Pasvik til Miljødirektoratet. I tilrådingen gjøres det en samlet vurdering av brukerinteresser og andre påvirkninger i områdene som foreslås vernet. Dersom det blir foretatt vesentlige endringer i avgrensning eller verneforskrift etter høring, skal skogeier varsles om dette, og gis mulighet for å komme med tilbakemelding på endringene.

1.8 Miljødirektoratets tilråding

Miljødirektoratet gjennomgår Statsforvalterens tilråding og avveier eventuelle uavklarte interesser og problemstillinger. Videre må Miljødirektoratet vurdere presedenshensyn av vernet og av forskriftsbestemmelsene. Det må gjøres en juridisk gjennomgang av forskriftene og sørge for at disse er harmonisert. Avtale må være inngått mellom Miljødirektoratet og skogeier før Miljødirektoratet kan tilrå området til Klima- og miljødepartementet.

1.9 Klima- og miljødepartementets behandling

Miljødirektoratet sender sin tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD). KLD gjennomgår Miljødirektoratets tilråding og sender denne med sine vurderinger på en høringsrunde til øvrige departement. Det gjennomføres konsultasjon med Sametinget. Etter høringsrunden gjør KLD avveieringer av interesser og innspill. Dette kan medføre endringer i vernekart eller forskriftsbestemmelser, men endringer i vernekart skjer relativt sjelden. Justeringer som endrer restriksjonsnivå for skogeier, blir sjekket ut før vedtak.

1.10 Vedtak av Kongen i statsråd

Alle vedtak om nytt vern fattes av Kongen i statsråd. Vedtaket, inkludert hvilke områder som skal vedtas og eventuelle endringer etter Miljødirektoratets tilråding, er unntatt offentlighet frem til vedtaket er fattet.

DEL II: Beskrivelse av verneforslaget

2.1 Verneforslaget

For at verneforslaget om frivillig vern av skog i Pasvik skal vises klart og tydelig, vil det i det følgende fremstilles både tekst- og tabellform, samt på kart.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark sender på høring forslag om frivillig vern av skog i Pasvik i Sør-Varanger kommune. Forslaget innbefatter vern av nye områder, oppheving av vern i deler av eksisterende verneområder og omgjøring av verneform for eksisterende verneområde.

De tre eksisterende verneområdene Øvre Pasvik nasjonalpark / Báhčaveaji Álbmotmeahcci, Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning / Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin og Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat blir berørt av verneforslaget. Pasvik naturreservat blir derimot ikke berørt av verneforslaget.

Høringen omfatter disse verneområdene:

- Øvre Pasvik nasjonalpark/Báhčaveaji Álbmotmeahcci:
 - Nytt vern i to delområder. Området lengst nord har et areal på 25 977 daa, mens området litt lenger sør har et areal på 1 811 daa. De to delområdene gir til sammen 27 788 daa.
 - Deler av Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning / Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin foreslås endret til Øvre Pasvik nasjonalpark / Báhčaveaji Álbmotmeahcci. Området som har et areal på 2 396 daa, vil føre til at nasjonalparken utvides mens landskapsvernområdet reduseres tilsvarende.
- Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning / Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin:
 - Det foreslås å oppheve vern på 4 517 daa i den nordlige delen av landskapsvernområdet.
 - I sør foreslås det å gjøre om 2 396 daa av landskapsvernområdet til verneformen nasjonalpark.
- Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat:
 - Det foreslås utvidelse av verneområdet i tre delområder. De tre delområdene har et areal på henholdsvis 21 043 daa, 4 482 daa og 112 daa. Til sammen har de tre delområdene et areal på 25 637 daa.
 - Det foreslås å oppheve vern i et område på 1 531 daa.

Tabell 1: Høringsforslaget i tabellform med oversikt over arealer før og etter vern.

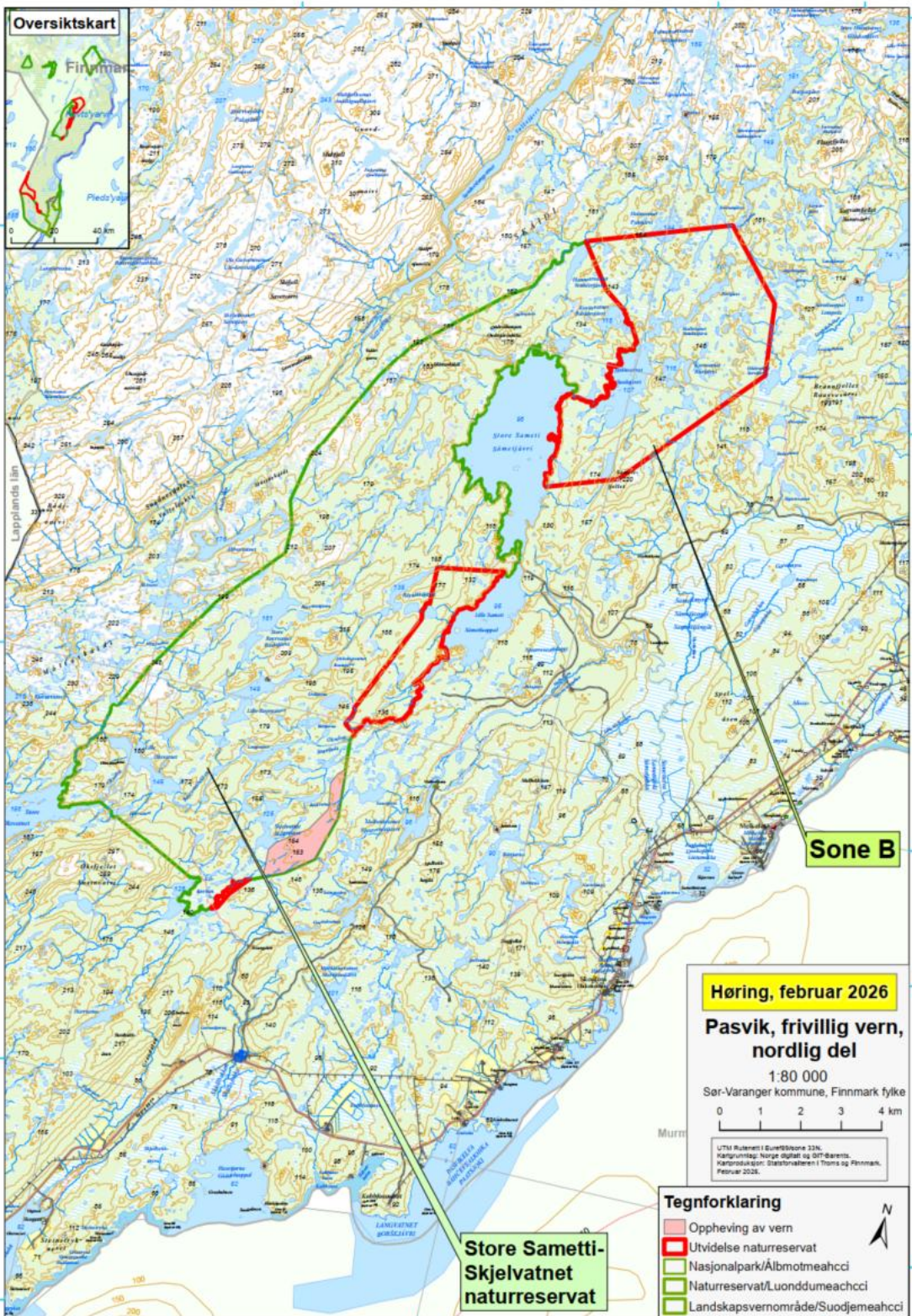
Verneområde/ Areal (daa)	Vernet areal i dag	Nytt vern	Oppheving av vern	Endring fra LVO til NP	Areal etter nytt vern
Øvre Pasvik nasjonalpark / Báhčaveaji Álbmotmeahcci	119 000	27 788		2 396	149 184
Øvre Pasvik landskaps- verneområde med plantelivsfredning / Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin	54 200		- 4 517	-2 396	47 287
Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat	73 379	25 637	- 1 531		97 485
Til sammen	246 579	53 425	- 6 048	0	293 956

Selv om det foreslås å oppheve vernet på 1 531 daa av Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat og 4 517 daa av Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning / Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin, vil arealet av vernet areal samlet øke med 47 377 daa i forhold til dagens situasjon.

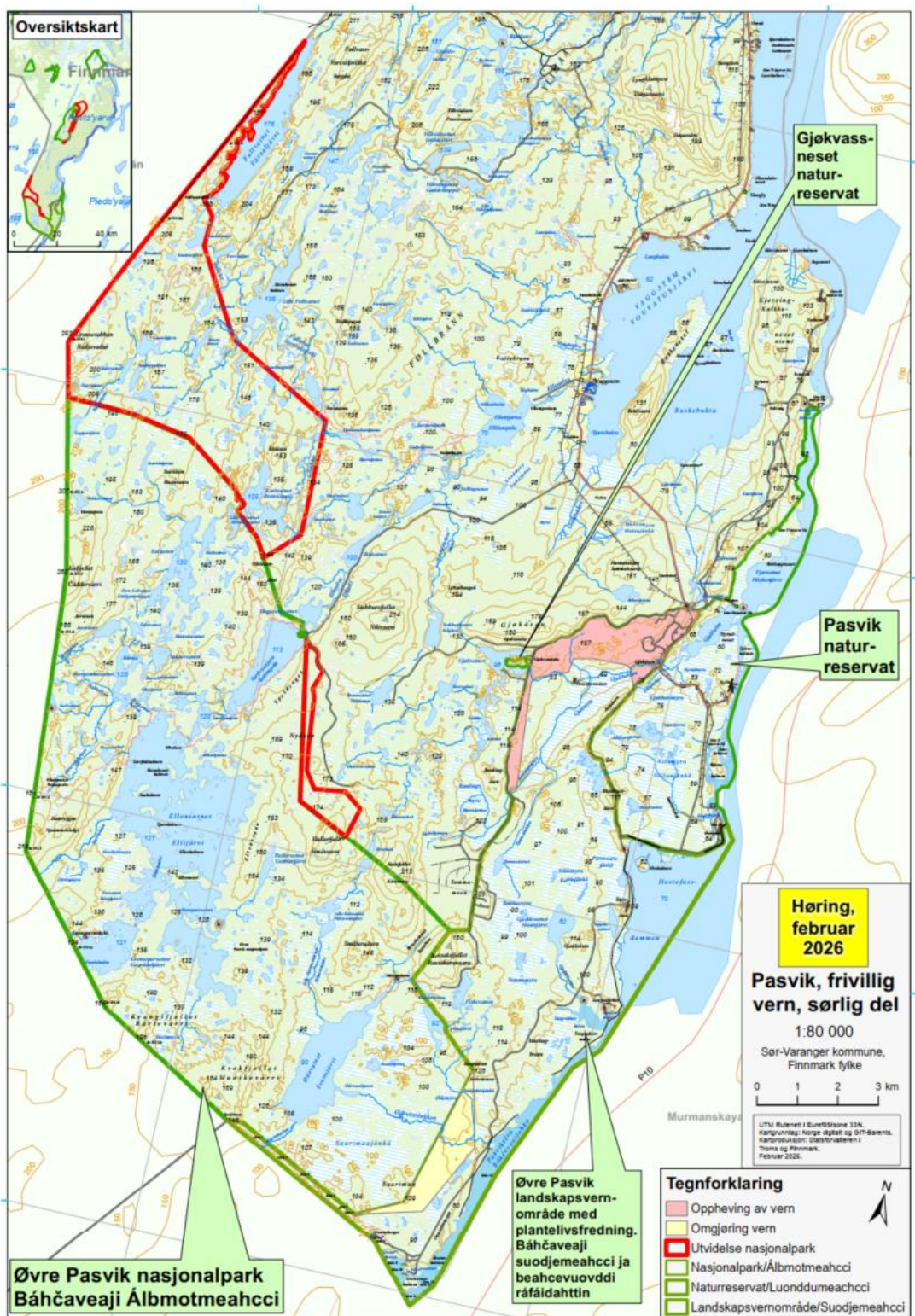
Nedenfor fremstilles verneforslaget med kart over nasjonalparken, landskapsvernområdet og naturreservatet. Endringer som foreslås i forhold til utvidelser, oppheving og omgjøring av verneform, fremkommer av kartene.

Som vist i kartene nedenfor foreslås det å oppheve vernet i et område i Store Sametti-Skjelvatnet naturreservat og i et område i Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning / Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin. Å oppheve vernet innebærer at området ikke lenger er omfattet av juridiske vernebestemmelser. Dette betyr at områdene i større grad kan disponeres etter ordinært lovverk, for eksempel til utbygging, hogst eller annen arealbruk.

2.2 Kart

Figur 3: Høringskart over forslag til vern og oppheving av vern i Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat.

Figur 4: Høringskart over forslag til vern, omgjøring av vern og oppheving av vern i Øvre Pasvik nasjonalpark/ Báhčaveaji Álbmotmeahcci og Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning/Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin.

2.3 Verneforskrifter

Ved utarbeidelse av forslag til verneforskrifter er det tatt utgangspunkt i eksisterende verneforskrifter for verneområdene Øvre Pasvik nasjonalpark, Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning og Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat. I tillegg har det blitt tatt hensyn til innspill underveis i prosessen.

Det finnes én mal for ny forskrift og én mal for endringsforskrift. Begge malene innebærer at nytt vern fastsettes ved kongelig resolusjon med hjemmel i naturmangfoldloven. Ny forskrift innebærer at det gjøres mindre endringer i eksisterende verneforskrift, mens endringsforskrift betyr at opprinnelig verneforskrift oppheves.

Det skal lages ny forskrift for naturreservatet, mens det for nasjonalparken og landskapsvernområdet skal lages endringsforskrift.

Endringer i forslaget i forhold til gjeldende forskrift kan ses på lovdata.no.

2.3.1 Forslag til forskrift for Øvre Pasvik nasjonalpark/Báhčaveaji Álbmotmeahcci

Forskrift om endring av forskrift om vern av Øvre Pasvik nasjonalpark/ Báhčaveaji Álbmotmeahcci, vedlegg 1, Sør-Varanger kommune, Finnmark.

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 35 og § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 29.08.2003 nr. 1104 om vern av Øvre Pasvik nasjonalpark/Báhčaveaji Álbmotmeahcci, vedlegg 1, Sør-Varanger kommune, Finnmark, gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Nasjonalparken berører følgende gnr./bnr./fnr.:

- *Finnmarkseiendommen / Finnmárkkuopmodat gnr./bnr.: 15/1, 16/1*
- *festetomter på Finnmarkseiendommen / Finnmárkkuopmodat gnr./bnr./fnr.: 15/1/32, 15/1/33, 15/1/34, 16/1/106.*

Nasjonalparken dekker et totalareal på *ca.....m²*.

Grensene for nasjonalparken fremgår av kart *datert Klima- og miljødepartementet* De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal oppmerkes i terrenget. Knekkpunktene skal koordinatfestes. Kartet og verneforskriften skal oppbevares i *Klima- og miljødepartementet, i Miljødirektoratet, hos Statsforvalteren i Troms og Finnmark og i Sør-Varanger kommune.*

§ 3 punkt 1.2 bokstav b skal lyde:

Vedlikehold av bygninger, reindriftsanlegg, veier og andre *anlegg og innretninger* når dette ikke vil medføre endret bruk.

§ 3 punkt 6.3 skal lyde:

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) bruk av motorkjøretøyer på barmark i forbindelse med reindrift
- b) transport av varer inn til hytter på vinterføre
- c) transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på hytter, klopper o.l. på vinterføre
- d) bruk av *lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget eller luftfartøy for uttransport av felt elg i de deler av nasjonalparken hvor jakt er tillatt.*

For reindriften legges det opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent reinbeitedistriktplan i henhold til reindriftsloven slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.

§ 3 punkt 7.2 skal lyde:

Bruk av motordrevet modellfly, modellbåt, isbor, *drone* o.l. er forbudt. *Forbudet gjelder ikke nødvendig bruk av drone i reindriften næringsutøvelse i samsvar med distriktplanen.*

II

Forskriften trer i kraft straks.

Endring fra gjeldende forskrift

Uttransport av felt elg:

- Gjeldende forskrift, sitat: Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltedrevet elgtrekk i forbindelse med uttransport av felt elg i de deler av nasjonalparken hvor jakt er tillatt.
- Forslag til ny forskrift: Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget eller luftfartøy for uttransport av felg elg i de deler av nasjonalparken hvor jakt er tillatt.

Bruk av drone:

- Gjeldende forskrift: Bruk av motordrevet modellfly, modellbåt, isbor o.l. er forbudt, jf. verneforskriften § 3 punkt 7.2.
- Forslag til ny forskrift: Bruk av motordrevet modellfly, modellbåt, isbor o.l. er forbudt. Forbudet gjelder ikke nødvendig bruk av drone i reindriften næringsutøvelse i samsvar med distriktplanen.

2.3.2 Forslag til forskrift for Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat

Forskrift om vern av Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat, Sør-Varanger kommune, Finnmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et skogområde med alt naturlig plante- og dyreliv og med alle de naturlige økologiske prosessene. Området er et av de få gjenværende urskogsområdene i landet og har også stor referanseverdi da det inneholder to nedbørfelt med forskjellig berggrunn.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 16/1, 17/1 og 18/1 på Finnmarkseiendommen/Finnmárkkuopmodat i Sør-Varanger kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 73.379 dekar.

Grensene for naturreservatet fremgår av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

- a. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:
- b. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- c. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- d. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, om f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, hensetting av campingvogner, brakker o.l., framføring av luftledninger, gjerder, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, utføring av kloakk eller konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- e. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- f. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av bålbrenning med nedfalt virke og tørrkvist fra bakken, med unntak av tørrfuruer.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

- d. Beiting
- e. Vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet.
- f. Nødvendig rydding og annet vedlikehold av eksisterende flytteled og kjøretrasé i reindriften, herunder bruk av stedegent virke til kløpplegging av kjøretrasé.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Sykling og bruk av hest er forbudt.
- c. Bruk av modellfly, drone e.l. er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brann-, rednings-, og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvelsesvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. Motorferdsel på snødekt mark i forbindelse med reindrift.
- b. Motorferdsel på snødekt mark langs godkjent snøscooterløye til Lille Røyrvatnet.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. Reindriften bruk av fast kjøretrasé med lett terrengkjøretøy i og gjennom reservatet til Myggvatnet/Máttaskáidi, som vist i vernekartet.
- e. Nødvendig uttransport av felt elg og store rovdyr med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- f. Reindriften bruk av lett motorisert kjøretøy på barmark i sone B inntegnet i vernekartet. Kjøring skal skje i henhold til distriktsplanen.
- g. Nødvendig bruk av drone i reindriften næringsutøvelse i samsvar med distriktsplanen.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- b. Nødvendig motorferdsel på barmark som ikke følger av §6 bokstav f og bruk av helikopter i forbindelse med reindrift. Det legges opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent distriktsplan i henhold til reindriften slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.
- c. Nødvendig motorferdsel på snødekt mark for transport av ved, materialer og utstyr til hytter i området.
- d. Merking og vedlikehold av noen sentrale stier og løyper.
- e. Oppføring av anlegg, herunder bygninger, i forbindelse med reindrift og oppsyn.
- f. Nødvendig uttransport av felt elg og store rovdyr med annet motorkjøretøy enn det som følger av § 6 bokstav e.
- g. Bruk av motorisert kjøretøy til oppkjøring av skiløype eller løype for hundekjøring.
- h. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren i Troms og Finnmark er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 21.12.2000 nr. 1504 om fredning av Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat, Sør-Varanger kommune, Finnmark.

Endring fra gjeldende forskrift

Bålbrenning:

- Dagens forskrift, sitat: Bestemmelsen i kapittel IV er ikke til hinder for bruk av nedfelt virke og tørre kvister til bål, med unntak av tørrfuruer, jf. verneforskriften kapittel V nr. 8.
- Forslag til ny forskrift: Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av bålbrenning med nedfalt virke og tørrkvist fra bakken, med unntak av tørrfuruer, jf. § 3 bokstav e.

Motorferdsel:

- Dagens forskrift, sitat: Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy, jf. verneforskriften kapittel IV nr. 4.
- Forslag til ny forskrift: Motorisert ferdsel til lands og til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy, jf. verneforskriften § 5 andre avsnitt bokstav a.

Drone:

- Dagens forskrift, sitat: Det er ikke forbud mot drone.
- Forslag til ny forskrift: Bruk av modellfly, drone e.l. er forbudt, jf. verneforskriften § 5 andre avsnitt bokstav c.
- Ferdelsbestemmelsen i § 5 annet ledd er ikke til hinder for nødvendig bruk av drone i reindriftens næringsutøvelse i samsvar med distriktsplanen, jf. verneforskriften § 6 andre avsnitt bokstav g.

Sykling og bruk av hest:

- Dagens forskrift, sitat: Det er ikke forbud mot sykling og bruk av hest.
- Forslag til ny forskrift: *Sykling og bruk av hest er forbudt.*

Reindrifta – anlegg/flytteled/kjøretrasé:

- Både eksisterende- og ny forskrift legger opp til at det skal være tillatt å vedlikeholde anlegg som var i bruk på vernetidspunktet, jf. henholdsvis verneforskriften kapittel V nr. 5 og § 4 bokstav e.
- Ny forskrift legger imidlertid opp til at det skal være tillatt med nødvendig rydding og annet vedlikehold av eksisterende flytteled og kjøretrasé i reindriften, herunder bruk av stedegent virke til kloppling av kjøretrasé, jf. verneforskriften § 4 bokstav f.

Reindrifta – kjøring på barmark/drone:

- Dagens forskrift, sitat: *Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til nødvendig motorferdsel på barmark og bruk av helikopter i forbindelse med reindrift, jf. verneforskriften kapittel VI nr. 3.*
- Forslag til ny forskrift:
 - ✓ Ferdselsbestemmelsen i § 5 annet ledd er ikke til hinder for reindriften bruk av fast kjøretrasé med lett terrengkjøretøy i og gjennom reservatet til Myggvatnet/Máttaskáidi, som vist i vernekartet, jf. verneforskriften § 6 andre avsnitt bokstav d.
 - ✓ Ferdselsbestemmelsen i § 5 annet ledd er ikke til hinder for reindriften bruk av lett motorisert kjøretøy på barmark i sone B inntegnet i vernekartet. Kjøring skal skje i henhold til distriktsplanen.
 - ✓ Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til nødvendig motorferdsel på barmark som ikke følger av § 6 bokstav f og bruk av helikopter i forbindelse med reindrift. Det legges opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent distriktsplan i henhold til reindriften slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte, jf. verneforskriften § 7 bokstav b.

Oppkjøring av skiløype eller løype for hundekjøring:

- Eksisterende forskrift, sitat: *Det er ingen bestemmelser om oppkjøring av skiløype/løype for hundekjøring i dag.*
- Forslag til ny forskrift: *Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til bruk av motorisert kjøretøy til oppkjøring av skiløype eller løype for hundekjøring, jf. verneforskriften § 7 bokstav g.*

Uttransport av felt vilt:

- Dagens forskrift: *Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter nevnt i kapittel V punkt 3 og 5 (punkt 3 omhandler blant annet jakt), jf. Verneforskriften kapittel VI nr. 1.*
- Forslag til ny forskrift:
 - ✓ Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for nødvendig uttransport av felt elg og store rovdyr med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, jf. Verneforskriften § 6 andre avsnitt bokstav e.
 - ✓ Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til nødvendig uttransport av felt elg og store rovdyr med annet motorkjøretøy enn det som følger av § 6 bokstav e., jf. Verneforskriften § 7 bokstav f.

2.3.3 Forslag til forskrift for Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning/
Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin

**Forskrift om endring av forskrift om vern av Øvre Pasvik landskapsvernområde med
plantelivsfredning /Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin, vedlegg
2, Sør-Varanger kommune, Finnmark.**

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av
naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 36 og § 77. Fremmet av Klima- og
miljødepartementet.

I

I forskrift 29.08.2003 nr. 1105 om vern av Øvre Pasvik landskapsvernområde med
plantelivsfredning/Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin, vedlegg 2, Sør-Varanger
kommune, Finnmark, gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Landskapsvernområdet berører følgende gnr./bnr.:

- Finnmarkseiendommen / Finnmarkkuopmodat gnr./bnr.: 15/1
- festetomter på Finnmarkseiendommen / Finnmarkkuopmodat gnr./bnr./fnr.: 15/1/11, 15/1/22,
15/1/23, 15/1/24, 15/1/25, 15/1/26.

Samlet areal er på ca

Grensene for landskapsvernområdet fremgår av kart i målestokk 1:50.000, datert Klima- og
miljødepartementet

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal oppmerkes i terrenget. Knekkpunktene skal
koordinatfestes.

Kartet og verneforskriftene skal oppbevares i Sør-Varanger kommune, hos Statsforvalteren i Troms
og Finnmark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 nytt punkt 1.2 bokstav f skal lyde:

Uttak av masser fra eksisterende grustak til vedlikehold av vei.

§ 3 nytt punkt 1.2 bokstav g skal lyde:

*«Vedlikehold og oppgradering av Grensefossveien og Tømmamoveien, med skogrydding i et belte på opp til
30 meter på hver side av Tømmamoveien, i et belte på opp til 50 meter inn i Øvre Pasvik
landskapsvernområdet langs Pasvik naturreservat til Hestefossveien og i et belte på opp til 30 meter på
hver sider av veien sørover fra Hestefossveien.»*

*Vedlikeholdet inkluderer tilføring/utskifting av masser, bytte/reparasjon av bruer, bytte/reparasjon av
stikkrenner, rydding av vegetasjon i siktsjiktet langs vegen og skogrydding innen satt sone fra veien.
Kulturminner må ikke skades/forringes.*

§ 3 nytt punkt 1.2 bokstav h skal lyde:

Nødvendig bruk av drone i reindriftens næringsutøvelse i samsvar med distriktsplanen.

§ 3 punkt 4.3 skal lyde:

Organisert bruk av hest *og organisert kjøring med hundespann* er bare tillatt på veier eller traseer som er fastlagt gjennom forvaltningsplan.

§ 3 punkt 6 skal lyde:

Forurensning og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av området. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt.

Det er ikke tillatt å bruke motor på modellfly, modellbåt, *droner* og lignende.

§ 3 nytt punkt 7 skal lyde:

Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner kan ikke flyttes eller fjernes dersom det kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til istandsetting, vedlikehold, skjøtsel og uttak av kulturminner.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Endring fra gjeldende forskrift

Uttak av masser:

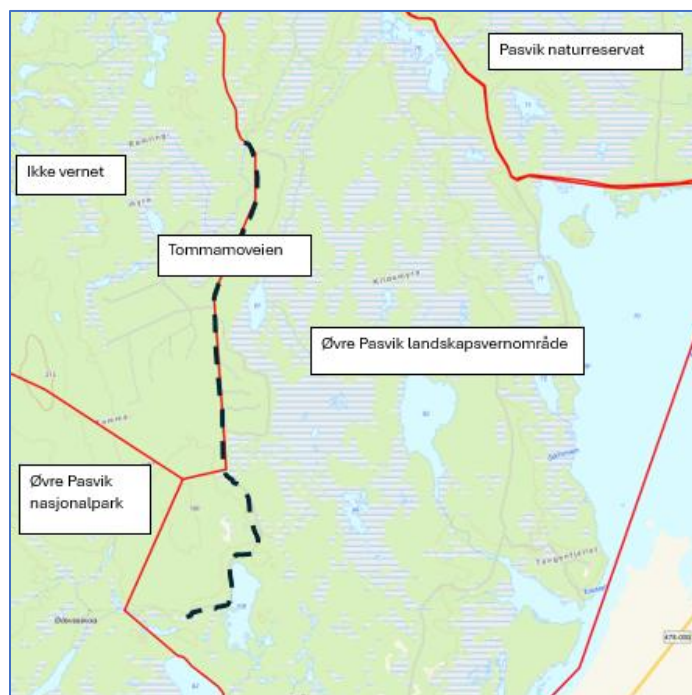
- Dagens forskrift: *Med de unntak som følger av forskriften punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot blant annet uttak, og det er ikke gjort unntak for dette tiltaket, jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1 andre avsnitt.*
- Forslag til ny forskrift: Bestemmelsene i punkt 1.1 er ikke til hinder for uttak av masser fra eksisterende grustak til vedlikehold av vei, jf. verneforskriften § 3 punkt 1.2 bokstav f.

Vedlikehold og oppgradering av veier:

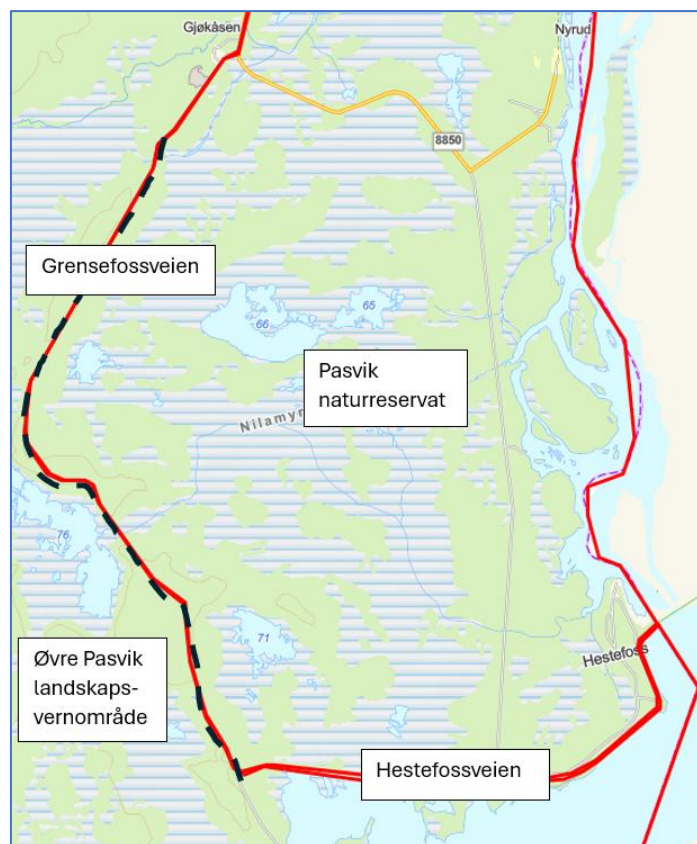
- Dagens forskrift, sitat: *Bestemmelsene i punkt 1.1 er ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg, herunder opparbeidede bilveier med tilhørende parkeringsplasser, jf. verneforskriften § 3 punkt 1.2 bokstav a. Merk at det legges opp til at denne bestemmelsen skal videreføres.*
- Forslag til ny forskrift: *Vedlikehold og oppgradering av Grensefossveien og Tømmamoveien, med skogrydding i et belte på opp til 30 meter på hver side av Tømmamoveien, i et belte på opp til 50 meter inn i Øvre Pasvik landskapsvernområde langs Pasvik naturreservat til Hestefossveien og i et belte på opp til 30 meter på hver sider av veien sørover fra Hestefossveien.*

Vedlikeholdet inkluderer tilføring/utskifting av masser, bytte/reparasjon av bruer, bytte/reparasjon av stikkrenner, rydding av vegetasjon i siktsjiktet langs vegen og skogrydding innen satt sone fra veien. Kulturminner må ikke skades/forringes.

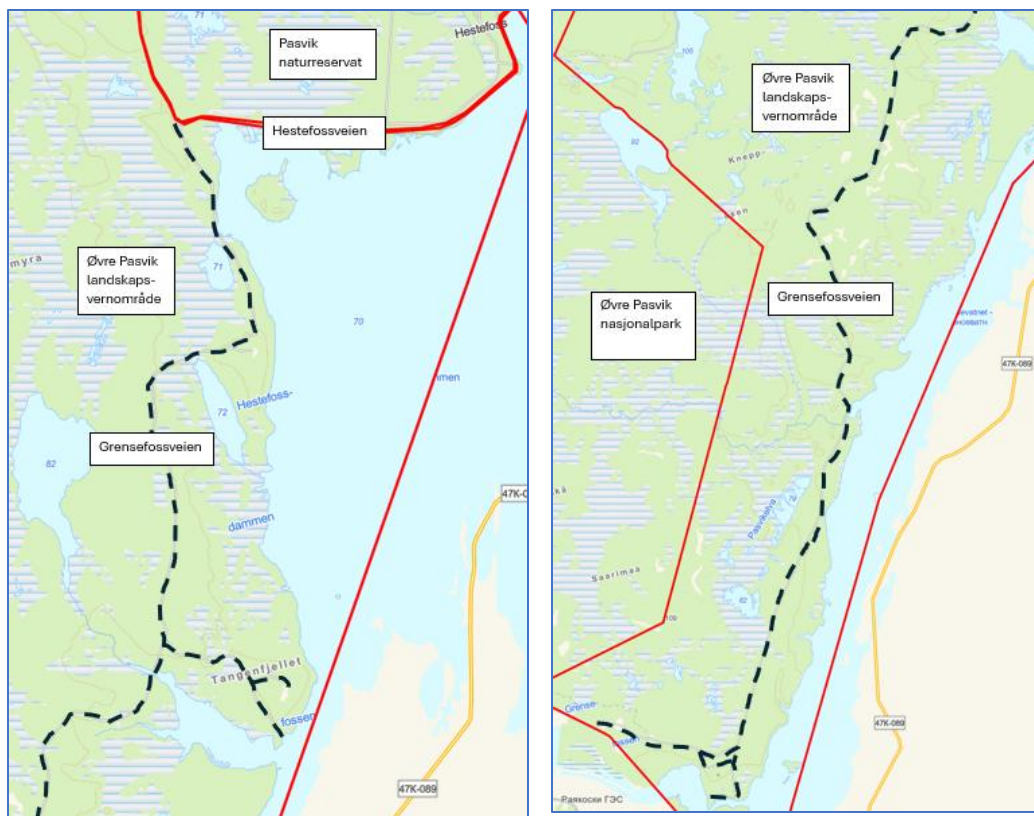
For at høringspartene lettere skal kunne se hvilke vegstrekninger vedlikehold og oppgradering av veger gjelder for, har vi nedenfor fremstilt dette på ulike kart:

Figur 5: Kart som viser Tommamoveien, Øvre Pasvik nasjonalpark, Øvre Pasvik landskapsvernområde og Pasvik naturreservat.

Figur 6: Kart som viser Grensefossveien, Øvre Pasvik landskapsvernområde og Pasvik naturreservat.

Figur 7 og 8:
Kart som viser
Grensefossveien, Øvre
Pasvik landskapsvern-
område, Øvre Pasvik
nasjonalpark og Pasvik
naturreservat.

Drone:

- Dagens forskrift, sitat: Det er ikke tillatt å bruke motor på modellfly, modellbåt og lignende, jf. verneforskriften § 3 punkt 6 andre avsnitt.
- Forslag til ny forskrift: Bestemmelsene i punkt 1.1 er ikke til hinder for nødvendig bruk av drone i reindriftens næringsutøvelse i samsvar med distriktsplanen, jf. verneforskriften § 3 punkt 1.2 bokstav h.

Hest og hundespann:

- Dagens forskrift, sitat: Organisert bruk av hest er bare tillatt på veier eller traséer som er fastlagt gjennom forvaltningsplan, jf. verneforskriften § 3 punkt 4.3.
- Forslag til ny forskrift: Organisert bruk av hest og organisert kjøring med hundespann er bare tillatt på veier eller traséer som er fastlagt gjennom forvaltningsplan, jf. verneforskrift § 3 punkt 4.3.

2.4 Verneverdier

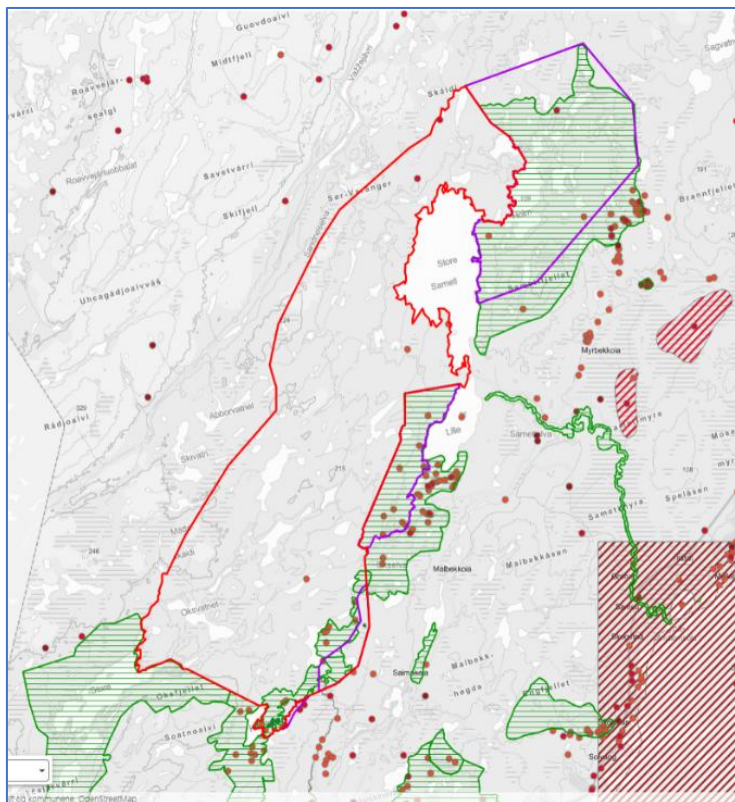
Formålet med vernet er å bevare barskogområder med alt naturlig plante- og dyreliv. Områdene er noen av de få gjenværende urskogs- og urskogsnære skogområdene i landet.

Områdene er kartlagte i ulike omganger og kan oppsummeres i Brandrud og Bendiksen (2014), Midteng og Gaarder (2011), Midteng (2016) og Gaarder m.fl. (2018). Her går det blant annet frem at Pasvik har Norges største forekomster av sammenhengende urskog og urskogsnær skog, både når det gjelder de største sammenhengende arealene og flest antall dekar. Det er også konkludert med at Pasvik har svært store naturverdier knyttet til gammel furuskog utenfor etablerte verneområder.

2.4.1 Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat

2.4.1.1 Nytt vern

Vi hører nå et verneforslag der deler av dette omhandler utvidelse av tre delområder knyttet til Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat på hhv. 21 043 daa, 4 482 daa og 112 daa (fig.9). Til sammen har de tre delområdene et areal på 25 637 daa. De to største områdene har helt klart svært store verneverdier, mens det minste området i hovedsak bedrer arronderingen i fht. eksisterende vern.

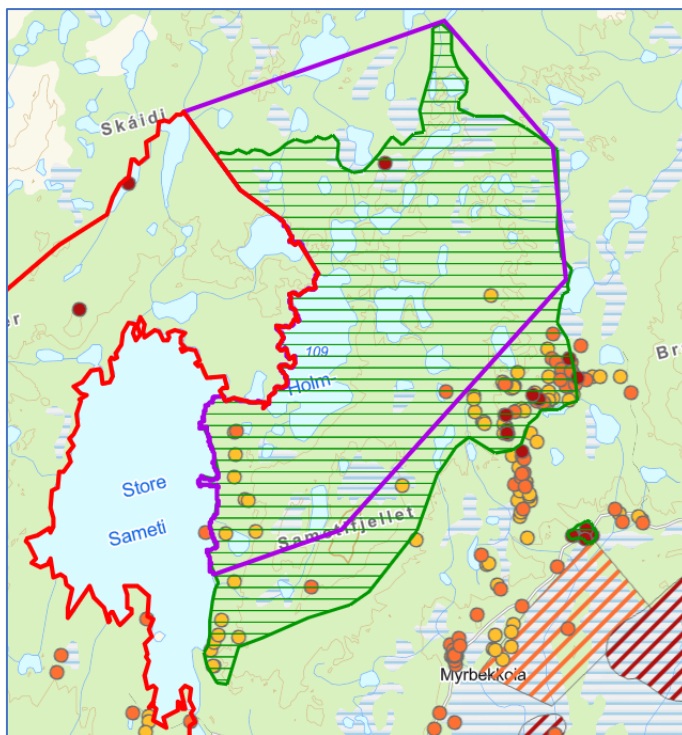

Rødlistekategorier

Naturtyper og arter har nasjonale og internasjonale rødlister der det er vurdert hvilken risiko arten eller naturtypen har for å dø ut. Rødlistene blir jevnlig revidert og sist rødliste for arter i Norge ble revidert i 2021 og for naturtyper i 2025. Rødlistekategoriene for de truede artene og naturtypene er kritisk truet - CR, sterkt truet - EN og sårbar - VU, som omfatter de som har høy til ekstremt høy risiko for å dø ut fra Norge. Kategorien nær truet - NT, er arter og naturtyper som pr. i dag ikke er truet, men som har en negativ bestandsutvikling eller de har påvirkningsfaktorer der det er vurdert at de kan bli truet på sikt. Begrepet «rødlistearter» omfatter både truede og nær truede arter.

Figur 9: Kart som viser foreslått vern/oppheving av vern, med naturtyper og truede arter i tilknytning til Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat (Naturbase, 10.02.2026)

For det største delområdet i nordøst på 21 043 dekar, er det registrert en naturtypelokalitet kalt «Sametiffjellet – Holmvatnet» ([Naturbase faktaark](#)) med svært viktig gammel furuskog. Naturtypen ble kartlagt i 2010 (Midteng og Gaarder 2011, fig.10). Det er i lokaliteten som helhet registrert en rekke særlig interessante ved- og bakkeboende sopp og lavarter: prikkporekjuke (EN), taigahvitkjuke (VU), langkjuke (VU), huldresølvpig (VU) og skyggejuke (VU). Store deler av området inngår i nytt vern. I området som er foreslått vernet er det av nevnte arter registrert taigakjuke (VU) og hornskinn (VU) (Artskart, fig.11). Vi vurderer derfor at det er svært store verneverdier også i resterende deler av naturtypelokaliteten, dersom grunneier på et seinere tidspunkt ønsker å tilby ytterligere arealer til frivillig vern. For foreslått areal nord for registrert naturtype, er det i hovedsak sparsomt med skog og færre registrerte verneverdier i form av naturtyper og arter. En foreløpig vurdering er at området er tatt med av arronderingshensyn. Området har totalt 13 466 daa produktiv skog med i hovedsak hogstklasse 5 (alder 100-160 år) og noe hogstklasse 4, og er vurdert som gjennomgående lite påvirket og med en høy andel liggende og stående død ved med store dimensjoner.

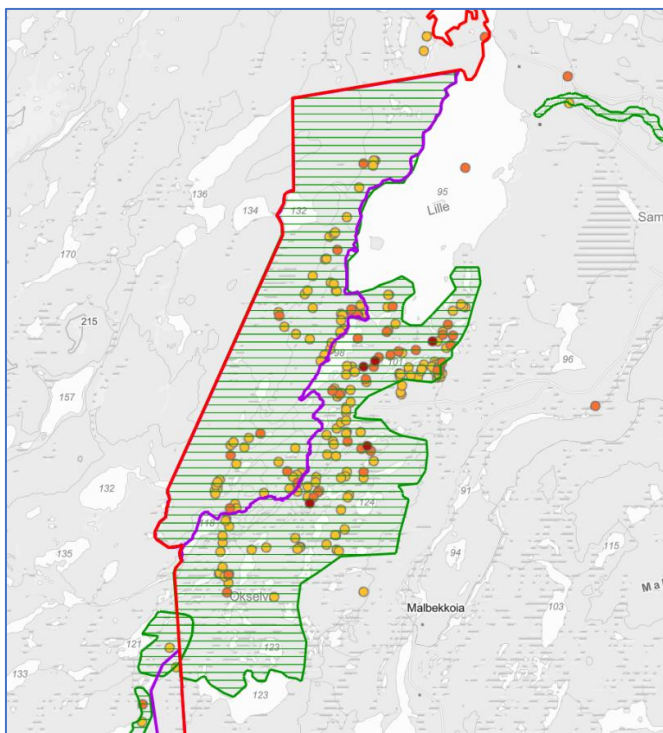

Figur 10: Kart som viser foreslått vern (lilla polygon) ved Sametiffjellet – Holmvatnet med kartlagte naturtyper, truede og nær truede arter (Naturbase, 10.02.2026). Artene er i kartet gitt verdi (T-2/16). Røde punkter er sterkt og kritisk truede arter som har svært stor forvaltnings-verdi, oransje punkter tilsier at artene er sårbare eller har stor forvaltningsverdi, mens gule punkter tilsier at artene er nær truede eller har middels stor verdi.

Figur 11: Den sårbare treboende sopparten hornskinn (VU) *Crustoderma corneum* er registrert flere steder i området der naturreservatet er foreslått utvidet, både ved Sametiffjellet og Lille Sametti. Foto: Erik Kagge.

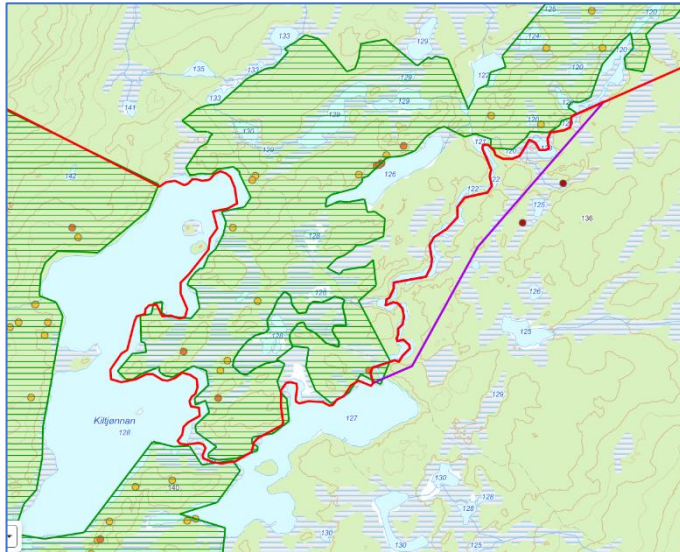
Det andre delområdet der naturreservatet er foreslått utvidet, ligger i tilknytning til Lille Sametti og er på 4 482 dekar. Her er det også registrert svært viktig gammel furuskog (fig.12). Lokaliteten ble kartlagt og avgrenset i 2009 og er kalt «Lille Sametti – Kuusjärvi» ([Naturbase faktaark](#)) (Midteng og Gaarder 2011). Det er i naturtypelokaliteten som helhet registrert en rekke trua og særlig interessante ved- og bakkeboende sopp og lavarter, deriblant urskogshvitkjuke (EN), taigahvitkjuke (VU), langkjuke (VU), laterittkjuke (VU), taigakjuke (VU), kelohvitkjuke (VU), hornskinn (VU), laterittkjuke (VU) og tyrivoksskinn (VU). Omtrent halvparten av lokaliteten inngår i forslag til nytt vern. I området der naturreservatet er foreslått utvidet er det funnet hornskinn (VU), laterittkjuke (VU), taigakjuke (VU), kelohvitkjuke (VU) og skyggebrunpigg (VU) (Artskart). Den sterkt trua arten urskogshvitkjuke (EN) er ikke kjent i delområdet som er foreslått vernet, kun utenfor (mørkerøde punkter), men det er trolig potensiale for å finne den. Arten er kjent fra eksisterende verneområder i Øvre Pasvik (nasjonalparken og landskapsvernområdet), se beskrivelse av «Nytt vern» for nasjonalparken). Som for Sametifjellet – Holmvatnet vurderer vi også her at det er svært store verneverdier i resterende deler av naturtypelokaliteten, dersom grunneier på et seinere tidspunkt ønsker å tilby ytterligere arealer til frivillig vern. Flere av de kartlagte trua sopp- og lavartene fikk i 2021 en lavere sårbarhetsstatus enn i rødliste for arter i 2015, men vi vurderer at det høye antallet sårbare og nær truede arter likevel tilsvarer svært stor verdi for naturtypen. Det er beregnet at området som nå er foreslått vernet har 3235 daa produktiv skog, i hovedsak urskog og urskogsner skog i hogstklasse 5.

Figur 12: Kart som viser foreslått vern (lilla linje) ved Lille Sametti – Kuusjärvi med kartlagte naturtyper og trua og nær trua arter (Naturbase, 10.02.2026). Artene er også verdsatt i hht. T-2/16. Røde punkter er sterkt og kritisk truede arter og tilsier svært stor forvaltningsverdi, oransje punkter tilsier at arten er sårbar og har stor forvaltnings-verdi, mens gule punkter er nær truede arter som har middels stor verdi. Grønn skravur er naturtypelokaliteten og rød linje viser eksisterende vernegrense.

Det tredje delområdet som er med i forslaget er et område på 112 dekar med 55 dekar produktiv skog (fig.13). I forslaget er det inkludert 3 daa av naturtypelokaliteten Kiltjørnan – Skjelvatnet sør med A-verdi, men området er ellers lite kartlagt og det er ikke registrert viktige naturtyper eller rødlistede arter her i dag. Området har furuskog i hogstklasse 3 og 4, og det har tidligere vært tatt ut skog her, men deler av området er definert som naturskog. Det er vurdert som at det kan være av betydning å inkludere denne delen i naturreservatet av arronderingshensyn, og den danner også en

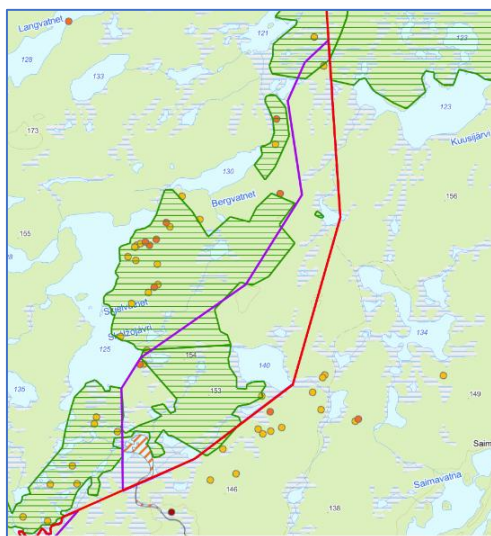
bufferzone til vassdraget som knytter Kiltjønnan til Skjelvatnet. Berggrunnen i området er kalkrik med grønnstein, og det er potensiale for funn av trua naturtyper og arter.

Figur 13: Kartet viser delområdet mellom Kiltjønnan og Skjelvatnet, der naturreservatet Store Sametti – Skjelvatnet foreslås utvidet (lilla strek). Kartet inkluderer kartlagte naturtyper og rødlistede arter (Naturbase, 21.02.2026). Artene er også verdsatt i hht. T-2/16. Røde punkter er sterkt og kritisk truede arter og tilsier svært stor forvaltningsverdi, oransje punkter tilsier at arten er sårbar og har stor forvaltningsverdi, mens gule punkter er nær truede arter som har middels stor verdi. Grønn skraver er naturtypelokaliteter og rød linje viser eksisterende vernegrense.

2.4.1.2 Oppheving av vern

Det er foreslått opphevet vern i et delområde i Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat på 1 531 daa (fig.14). Området har 849 daa produktiv skog. Området er ikke kartlagt i fht. skogbruksverdier og miljøregistreringer i skog, men arealet ble naturtypekartlagt i 2017 av Miljøfaglig utredning (Gaarder m.fl. 2018). Det er registrert flere naturtyper med A-verdi, der de største arealene er svært viktig gammel furuskog, men det er også en svært viktig kilde/kildebekk med et par rødlistearter, bl.a. gulmyrull (VU). Berggrunnen her er kalkrik med grønnstein (kalktrinn 4). Det er totalt registrert tre truede arter innenfor arealet i tillegg til noen nær truede arter. Den gamle furuskogen som er kartlagt som svært viktig er i rapport fra 2018 vurdert å ha store naturverdier knyttet til urskog/urskogsner furuskog. Området skiller seg også ut ved å ligge på baserik berggrunn, siden storparten av furuskogene i Pasvikdalen har fattig berggrunn.

Figur 14: Kart som viser delområdet mellom Skjelvatnet og Bergvatnet med kartlagte naturtyper og rødlistede arter, der vernet er foreslått opphevet i tilknytning til Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat (lilla linje, Naturbase 21.02.2026). Artene er også verdsatt i hht. T-2/16. Oransje punkter tilsier at artene er sårbare og har stor forvaltningsverdi, mens gule punkter er nær truede arter som har middels stor verdi. Arealet med rød skraver er forekomst av elvemusling (VU) som er en truet art som lever i vassdraget og som Skjelvatnet trolig har sitt navn etter. Grønn skraver er naturtypelokaliteter og rød linje viser eksisterende vernegrense. Gulmyrull (VU) er funnet ved kilde og kildebekk innenfor foreslått delområde og innenfor kartlagt naturtype nord i området (lite polygon med grønn skraver ved vann). Den går ikke frem av Artskart, men er beskrevet i naturtypebeskrivelsen.

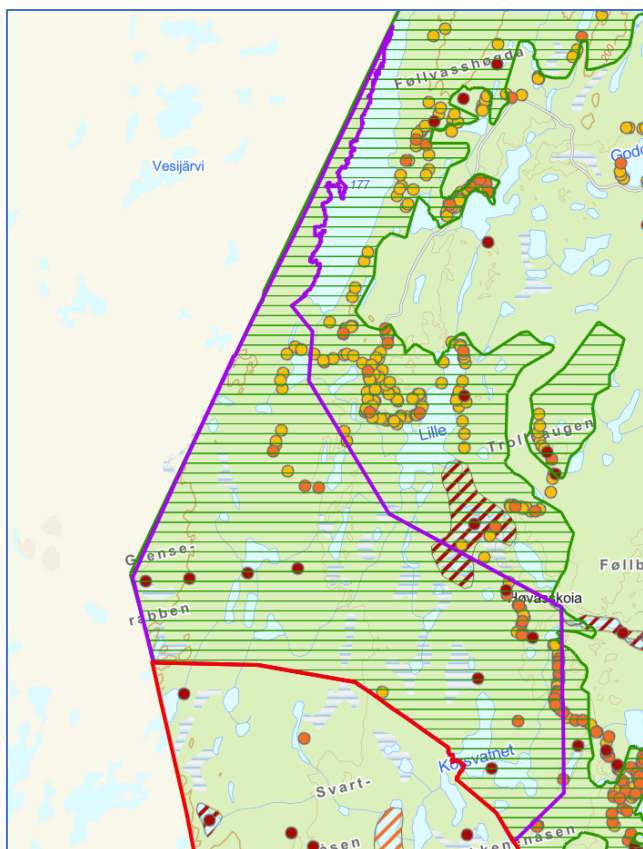
Naturverdier i området der vernet foreslås opphevet i naturreservatet:

- Kiltjønna øst – Skjelvatnet sør ([Naturbase faktaark](#)) – kartlagt i 2017
 - Nasjonale og dels internasjonale verdier, 11 rødlistearter (1 EN, 3 VU, 7 NT) i området som helhet.
 - Gammel furuskog med A-verdi
 - I delområdet der vernet foreslås opphevet er furustokkjuke (NT) og flekkhvitkjuke (NT) registrert i Artskart.
- Skjelvatnet øst – Bergvatnet sør ([Naturbase faktaark](#)) – kartlagt i 2017
 - Gammel furuskog med A-verdi
 - Nasjonale og dels internasjonale viktige bestander av flere truede arter
 - I delområdet der vernet foreslås opphevet er det ikke registrert rødlistede arter i Artskart.
- Bergvatnet nordøst ([Naturbase faktaark](#)) – kartlagt i 2017
 - Gammel furuskog med A-verdi
 - Tyrikjuke og flekkhvitkjuke, begge nær trua.
 - I delområdet der vernet foreslås opphevet, er det trolig tyrikjuke (NT), selv om en observasjon også er registrert utenfor grensene til naturtypen.
- Bergvatnet sør ([Naturbase faktaark](#)) – kartlagt i 2017
 - Kilde og kildebekk med A-verdi
 - Gulmyrull (VU) og linmjølke (NT)
 - Liten lokalitet som inngår i sin helhet i delområdet.
- Trua og nær trua arter observert utenfor naturtypelokalitetene:
 - Laterittkjuke (VU), furuplett (NT), puslekantkjuke (NT), tyrikjuke (NT) og elvemusling (VU).

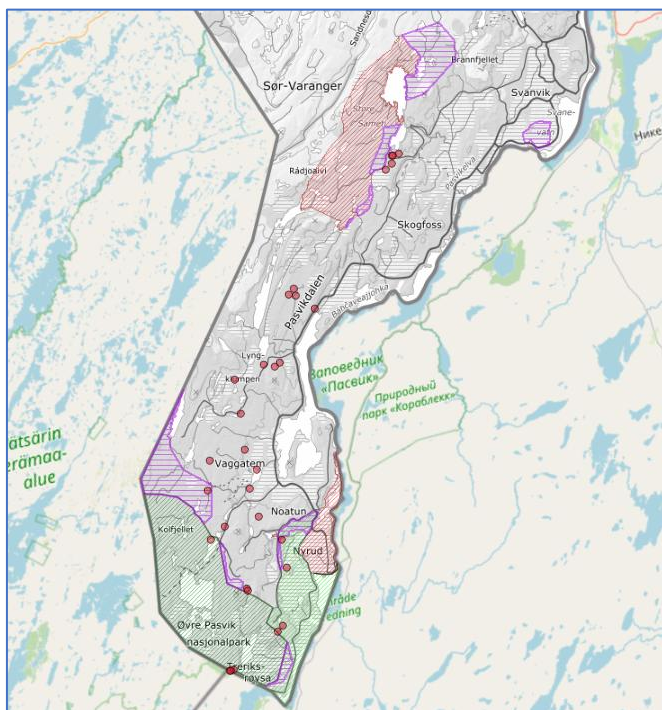
2.4.2 Øvre Pasvik Nasjonalpark / Báhčaveaji Álbmotmeahcci

2.4.2.1 Nytt vern

Et stort delområde i nordvest på 25 977 daa er foreslått vernet som en utvidelse av Øvre Pasvik Nasjonalpark / Báhčaveaji Álbmotmeahcci (fig.15). Området består av 12 884 daa produktiv skog. Området ble kartlagt i 2011 og har svært gammel furuskog med svært stor verdi, både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Naturtypelokaliteten er kalt Magesekkvatnet – Føllvasshøgda ([Naturbase faktaark](#)) og er på nesten 59 000 daa. Omtrent halvparten av denne er tilbudt av skogeier til vern. Når det gjelder verneverdier er det kartlagt ni truede sopp- og lavararter innenfor det tilbudte området, deriblant krittkjuke (CR) som er kritisk truet (fig. 18/19) og urskogshvitkjuke (EN) som er sterkt truet (fig. 16/17). I tillegg en rekke sårbare arter: skyggebrunpigg (VU), langkjuke (VU), kelohvitkjuke (VU), furugråkjuke (VU), kransmusserong (VU), huldresølpigg (VU) og laterittkjuke (VU), og sju nær trua sopp- og lavararter samt den nær trua karplanten knerot (NT). Også her vurderer vi at det er svært store verneverdier i resterende deler av naturtypelokaliteten, dersom grunneier på et seinere tidspunkt ønsker å tilby ytterligere arealer til frivillig vern. Krittkjuke (CR), langkjuke (VU) og skyggebrunpigg (VU) og flere truede arter er registrert i gjenværende del av naturtypen og urskogshvitkjuke (EN) i en nærliggende naturtypelokalitet kalt Trollhaugen.

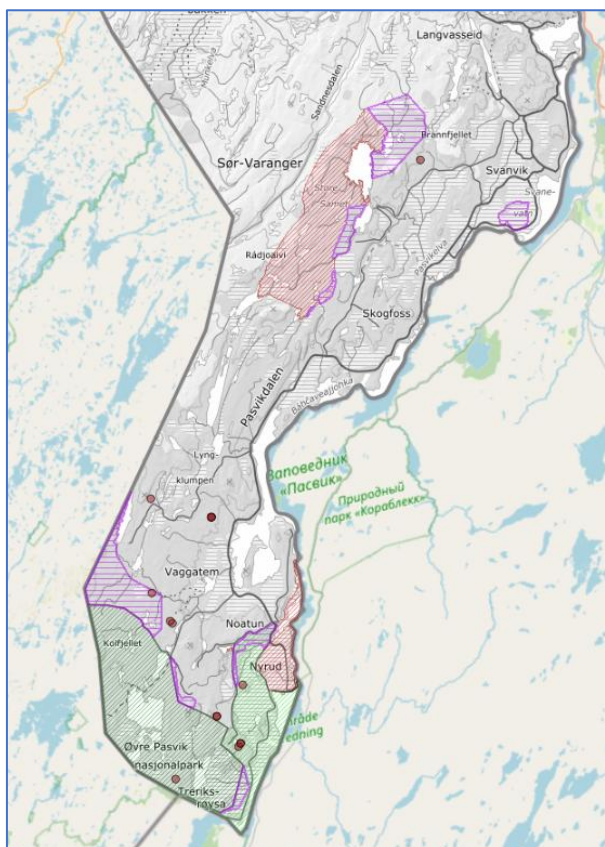
Figur 15: Kart som viser foreslått nytt vern knyttet til Øvre Pasvik nasjonalpark med naturtyper og truede arter (Naturbase 10.02.2026, lilla linje). Kartet inkluderer kartlagte naturtyper og rødlistede arter (Naturbase, 21.02.2026). Artene er også verdsatt i hht. T-2/16. Røde punkter er sterkt og kritisk truede arter og tilsier svært stor forvaltningsverdi, oransje punkter tilsier at arten er sårbar og har stor forvaltningsverdi, mens gule punkter er nær truede arter som har middels stor verdi. Grønn skravur er naturtypelokaliteter og rød linje viser eksisterende vernegrense. Truede arter innenfor det tilbudte området: Skyggebrunpigg (VU), langkjuke (VU), krittjuka (CR), kelohvitjuka (VU), furugråkjuka (VU), kransmusserong (VU), urskogshvitjuka (EN), huldresølpigg (VU) og laterittjuka (VU).

Figur 16 (til venstre): Utbredelse av den sterkt truede treboende sopparten urskogshvitjuka (EN) (Antrodia primaeva) i Pasvik (Artskart 06.02.2026).

Figur 17 (over): Den sterkt truede arten urskogshvitjuka (EN) (Antrodia primaeva) er registrert i et område foreslått til nytt vern og utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark. Den vokser på furulærer av kelo-type. Bildet er tatt ved Fiskevatnet i Pasvik, Sør-Varanger, i 2017. Foto: Artsdatabanken.

Figur 18 (til venstre): Forekomst av krittjkuke (CR) *Anthrodia crassa* i Pasvik, Finnmark (Artskart 06.02.2026).

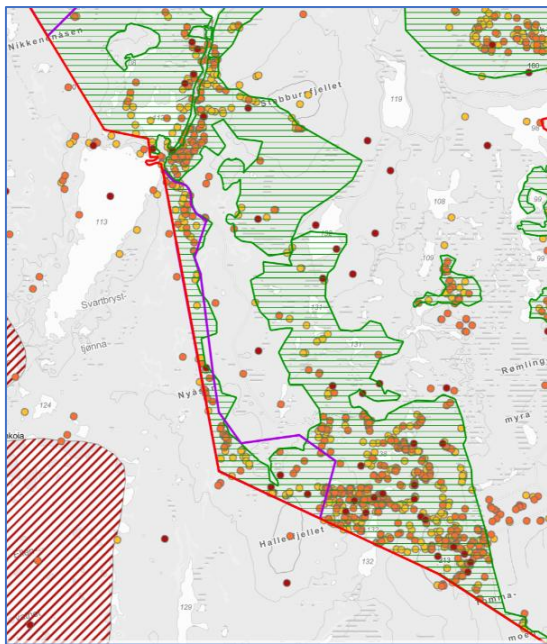
Figur 19 (over): Krittjkuke (CR) *Anthrodia crassa* er en kritisk truet art som er funnet i et delområde foreslått vernet tilknyttet Øvre Pasvik nasjonalpark. Det er også gjort et par funn av den kritisk truede arten i landskapsvernområdet og nasjonalparken fra før. Den meget sjeldne sopparten er knyttet til urskogsner furuskog der den vokser på grove furulærer av kelotype. Dette er trær som har stått lenge som gadd (stående dødt tre) før de falt overende. Den finnes i Norge kun i Pasvik i Finnmark og i Engerdal i Hedmark fylke, og er ellers kun kjent fra Norden og nordlige Russland. Foto: Olli Manninen (Midteng og Gaarder 2011).

Et område på 1811 daa med svært gammel furuskog og sandfuruskog med svært stor verdi, er foreslått vernet som en utvidelse av nasjonalparken. Dette er urskog, fullstendig uten spor av hogst. Den ligger øst for nasjonalparken, og området er en mindre del av naturtypen kalt Speldraget – Steinfjellet – Brannvatnet ([Naturbase faktaark](#)) kartlagt i 2010 og lokaliteten som helhet er på ca. 8 000 daa. I delområdet som er foreslått vernet finner vi tre forekomster av sølvfurukjuke/kelokjuke (EN) *Dichomitus spualensis*, som er en sterkt truet treboende sopp. Det er også forekomster av en rekke sårbare sopparter, blant annet kransmuserong (VU), furugråkjuke (VU), laterittjkuke (VU), huldresølvpig (VU), skyggebrunpig (VU) og langkjuke (VU). Området er vurdert å inneha svært høye verneverdier. Av disse er blant annet furugråkjuke (VU), huldresølvpig (VU) og kransmuserong (VU) funnet i sandfuruskog. Sandfuruskog er særlig viktig for jordboende mykorrhizasopper, men i Finnmark huser disse skogene også truede vedboende sopper og lav.

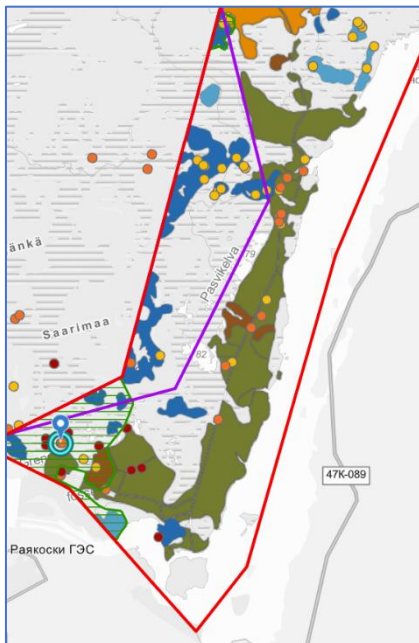
Også her vurderer vi at det er svært store verneverdier i resterende deler av naturtypelokaliteten, dersom grunneier på et seinere tidspunkt ønsker å tilby ytterligere arealer til vern. Hele naturtypelokaliteten er urskog, med flere forekomster av sølvfurukjuke (EN). Sølvfurukjuke, også kalt kelokjuke, har sin hovedutbredelse i Norge i Pasvik-skogene, med hele 46 funnsteder, bl.a. i Øvre Pasvik landskapsvernområde og Pasvik naturreservat (se figur 20). I 2025 ble det funnet flere nye artsfunn i delen av lokaliteten som ligger utenfor foreslått utvidelse, blant annet sajankjuke (*Piloporia sajanensis*), som er ny for Norge (Artskart) og krittjkuke (CR). Disse er funnet i området øst for Steinfjellet mot Tømmamoen. Forslag til vern her med gammel kontinental furuskog og sandfuruskog, er vurdert å inneha en mangel i vernet i Norge og er høyt prioritert for fylket. Pasvik er vurdert å peke seg ut som et av fem særlig viktige sandfuruskoger i Norge (Brandrud og Bendiksen 2014).

2.4.2.2 Omgjøring av verneformål

Et område på 2 396 daa foreslås omgjort fra landskapsvernområde til nasjonalpark. Området består hovedsakelig av våtmark, men også områder med svært gammel furuskog. I dette området er kun 180 dekar kartlagte naturtyper med gammel furuskog, der den ene har A-verdi og den andre B-verdi. Kart over skogens alder viser imidlertid at det som finnes av skog innenfor dette arealet i hovedsak er den eldste skogen over 160 år (se figur 21). Det er ikke funnet trua sopp- eller lavarter, men flere nær trua, blant annet taigapiggskinn (NT), furuskjell (NT), flekkhvitkjuke (NT) og furuplett (NT). Naturtypelokalitetene er Kirkesteinen (Naturbase faktaark, B-verdi) og Hannabekken – Grenseberget ([Naturbase faktaark](#), A-verdi). Utover dette er det registrert en del nær trua fuglearter og forekomst av dvergspurv (VU) som er sårbar (truet).

Figur 20: Kart som viser deler av foreslått utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark med naturtyper og rødlistede arter (Naturbase, 21.02.2026). Artene er også verdsatt i hht. T-2/16 slik: Røde punkter er sterkt og kritisk truede arter som tilsier svært stor forvaltningsverdi, oransje punkter tilsier at arten er sårbar og har stor forvaltningsverdi, mens gule punkter er nær truede arter som har middels stor verdi. Grønn skravur er naturtypelokaliteter og rød linje viser eksisterende vernegrense. Truede arter innenfor det tilbudte området: Sølvfurukjuke/ kelokjuke (EN), kransmusserong (VU), furugråkjuke (VU), laterittkjuke (VU), huldresølvpigg (VU), skyggebrunpigg (VU) og langkjuke (VU).

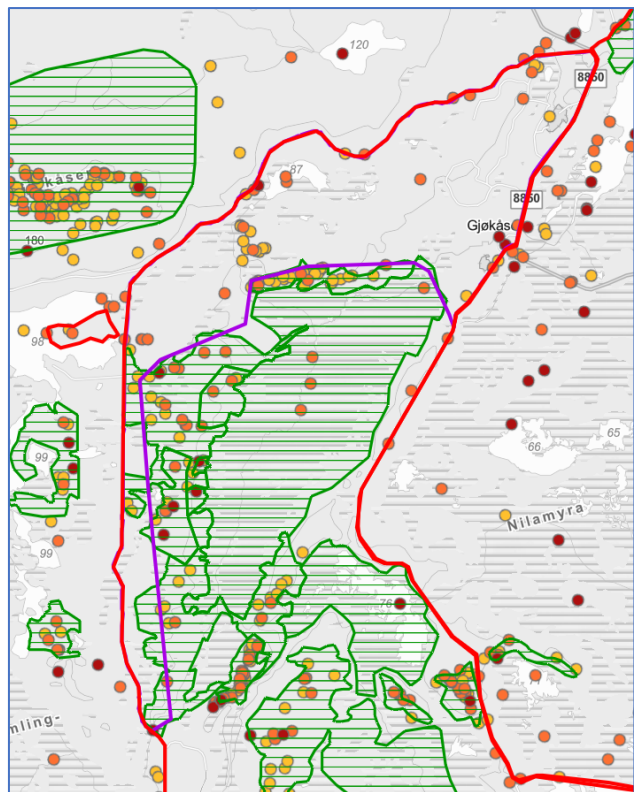
Figur 21: Kart som viser området foreslått omgjort fra landskapsvernområde til nasjonalpark med kartlagte naturtyper og rødlistede arter (Naturbase 21.02.2026). Artene er også verdsatt i hht. T-2/16 slik: Røde punkter er sterkt og kritisk truede arter som tilsier svært stor forvaltningsverdi, oransje punkter tilsier at arten er sårbar og har stor forvaltningsverdi, mens gule punkter er nær truede arter som har middels stor verdi. Grønn skravur er naturtypelokaliteter og rød linje viser eksisterende vernegrense. Kartet har også med skogbruksplan-data som viser aldersklasser på skogen. Skog som er mørkeblå er definert som den eldste skogen, og er minst over 160 år. Den litt lysere blå fargen er skog som er mellom 140-160 år, mens den grønne skogen er hogstklasse 3, dvs. ung skog. Brun farge er hogstklasse 4.

2.4.3 Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning / Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin

For området som er foreslått omgjort fra landskapsvernområde til nasjonalpark, se Øvre Pasvik nasjonalpark.

2.4.3.1 Forslag om oppheving av vern

Høringsforslaget inneholder også et område på 4 517 daa i Øvre Pasvik landskapsvernområde som foreslås opphevet (fig. 22). Det er i dag ikke hogstforbud i landskapsvernområdet og skogen ble ikke erstattet da området ble vernet. Grunneier kan søke om å ta ut skog (FEFO). Grunneier har likevel ønsket å oppheve vernet i deler av landskapsvernområdet, da det står en del yngre skog i området som de ønsker å skjøtte. Vi vil her gå igjennom verneverdiene innenfor dette området. Fra verneforskriften: «Formålet med vernet er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med et rikt plante- og dyreliv, sikre variasjonsbredden i naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse.» Verneverdier kan derfor sies å være både naturverdier som naturtyper med planter og dyr, og landskapsverdier inkludert natur- og kulturlandskap. I tillegg er deler av verneformålet også å bevare det naturgrunnlaget som er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Vi har gått gjennom rapporter og databaser og ser at det er fem naturtypelokaliteter som blir berørt, to viktige og tre svært viktige. De svært viktige blir berørt i et mindre omfang som dekker om lag 32 daa, mens naturtypene med B-verdi (viktige) dekker ca. 277 daa av området. Naturtypene langs Tømmamo-veien har i stor grad kartlagte MIS-figurer med nøkkelbiotoper/ livsmiljøer i skog (se skogbruk).

Figur 22: Kart som viser området der Øvre Pasvik landskapsvernområde er foreslått opphevet (lilla linje), med kartlagte naturtyper og rødlistede arter (Naturbase 21.02.2026). Artene er også verdsatt i hht. T-2/16 slik: Røde punkter er sterkt og kritisk truede arter som tilsier svært stor forvaltningsverdi, oransje punkter tilsier at arten er sårbar og har stor forvaltningsverdi, mens gule punkter er nær truede arter som har middels stor verdi. Grønn skravur er naturtypelokaliteter og rød linje viser eksisterende vernegrense.

Oversikt over berørte naturtypelokaliteter i området der vernet er foreslått opphevet:

- Gjøkmyra V ([Naturbase faktaark](#)) – kartlagt 2017
 - Gammel furuskog med B-verdi
 - 136 daa av området er berørt av forslaget
- Gjøkmyra SV ([Naturbase faktaark](#)) – kartlagt 2017
 - Gammel furuskog med A-verdi
 - 9 daa av området er berørt av forslaget
- Gjøkmyra S ([Naturbase faktaark](#)) – kartlagt 2017
 - Gammel furuskog med B-verdi
 - 141 daa av området er berørt av forslaget
- Gjøkmyra ([Naturbase faktaark](#)) – kartlagt 2017
 - Våtmarksmassiv med A-verdi
 - 16 daa av området er berørt av forslaget
- Gjøkbekken ([Naturbase faktaark](#)) – kartlagt 2017
 - Gammel furuskog med A-verdi
 - 7 daa av området er berørt av forslaget

De viktigste naturtypelokalitetene vurdert som svært viktige blir i hovedsak bevart inne i området som ikke berøres av forslaget om oppheving av vern, men viktige og svært viktige naturtyper dekker om lag 309 daa av de foreslåtte 4 517 daa. Utover disse naturtypelokalitetene er det også enkelte områder med svært gammel skog og truede sopp-, lav- og karplantearter (fig. 22/23). De truede soppartene er knyttet til sandfuruskog og gammel furuskog: sølvfurukjuka (EN), solkjuka (VU), furugråkuka (VU), skyggebrunpigg (VU), gråsobeger (VU) og kransmusserong (VU). Av truede karplanter er det funnet lapplandsbjørk (VU), trillingstarr (VU) og blokkevier (VU). Utbredelse av sølvfurukjuka (EN) i Pasvik er vist på figur 25 og 26.

Det er også funnet en sterkt truet bille ved Gjøkåsen kalt *Gnathacmaeops pratensis* (Ødegaard 2017, Artskart). Dersom en ser på området som helhet er det observert litt over 50 rødlistearter innenfor området. Ser en bort fra fugleregistreringer, er tallet på rødlistearter 22 (se tekstboks).

Det er også kartlagt barkuttak og samiske kulturspor i furutrær i landskapsvernområdet (Midteng 2016, fig. 24). Flere av disse er innenfor området der landskapsvernet er foreslått opphevet, både i nord fra Gjøkåsen og Gjøkbekken og langs Tømmamoveien.

Karplanter, sopp og lav:

Trua arter (9): sølvfurukjuka, kransmusserong, solkjuka, gråsobeger, skyggebrunpigg, blokkevier, furugråkuka, lapplandsbjørk, trillingstarr

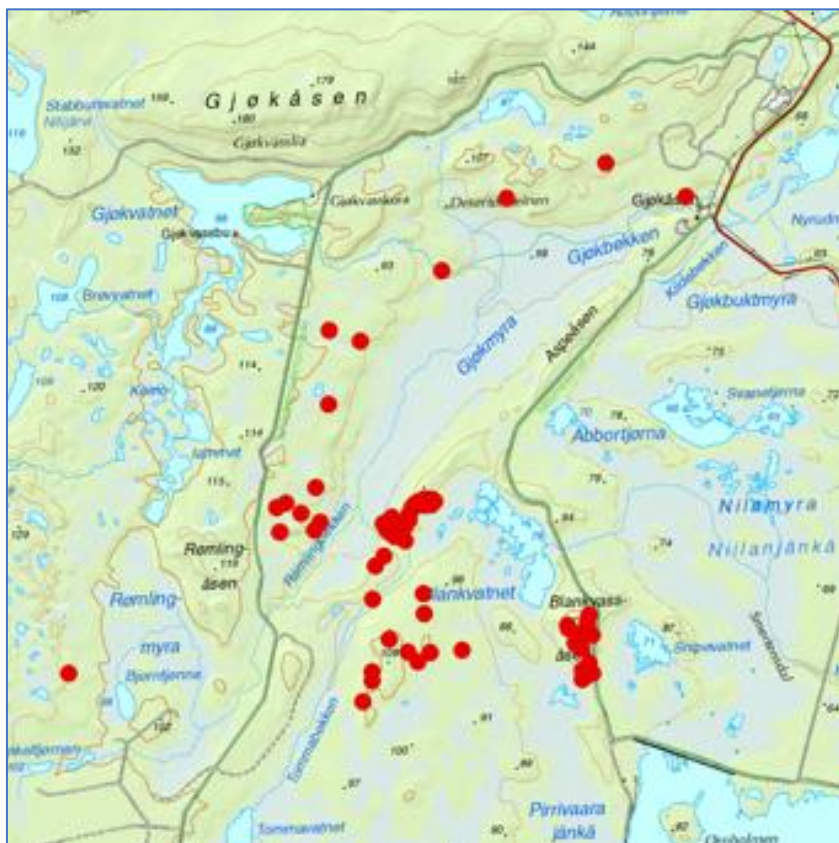
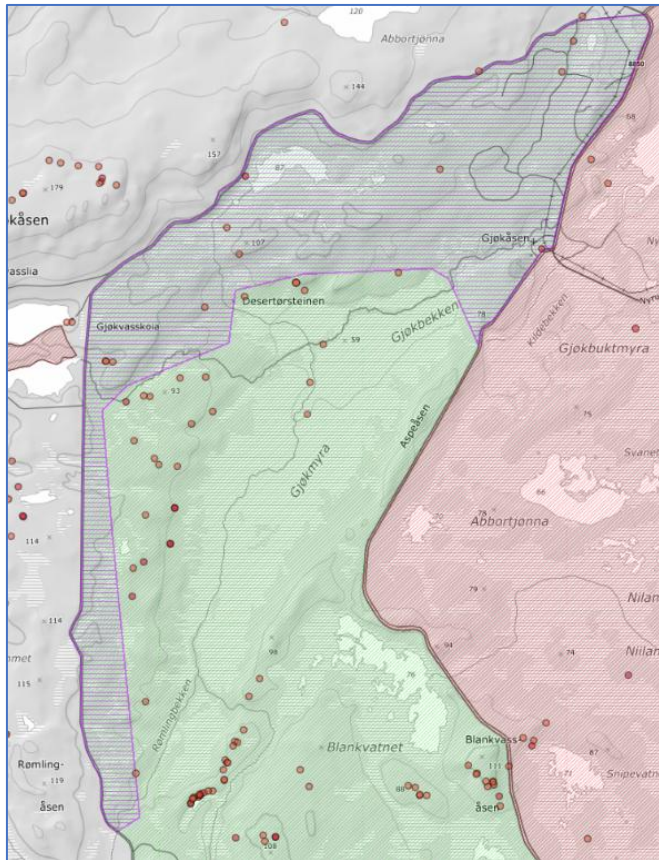
Nær trua arter (12): furuplett, furuskjell, flekkhvitkjuka, druelav, taigapiggskinn, tyrikjuka, nubbestarr, furustokkjuka, kelolav, furuknippesopp, skogjamne, viftejamne.

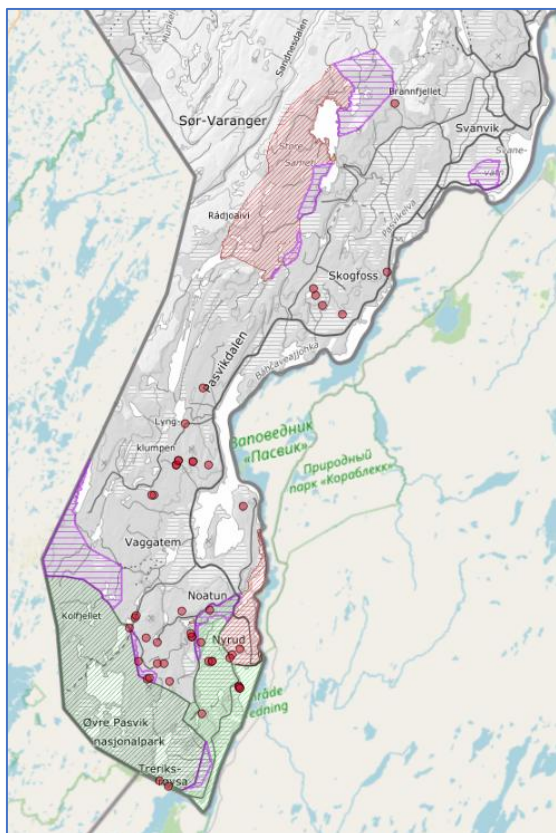
Fugl og insekter:

Trua fuglearter (19): Granmeis, dvergspurv, dvergmåke, lappfiskand, fiskeørn, lappsanger, grønnefink, sandsvale, hønsehauk, taigasædgås, fiskemåke, storspove, lappspurv, skjeand, svarthalespove, stjertand, svartand, båndkorsnebb og vipe.

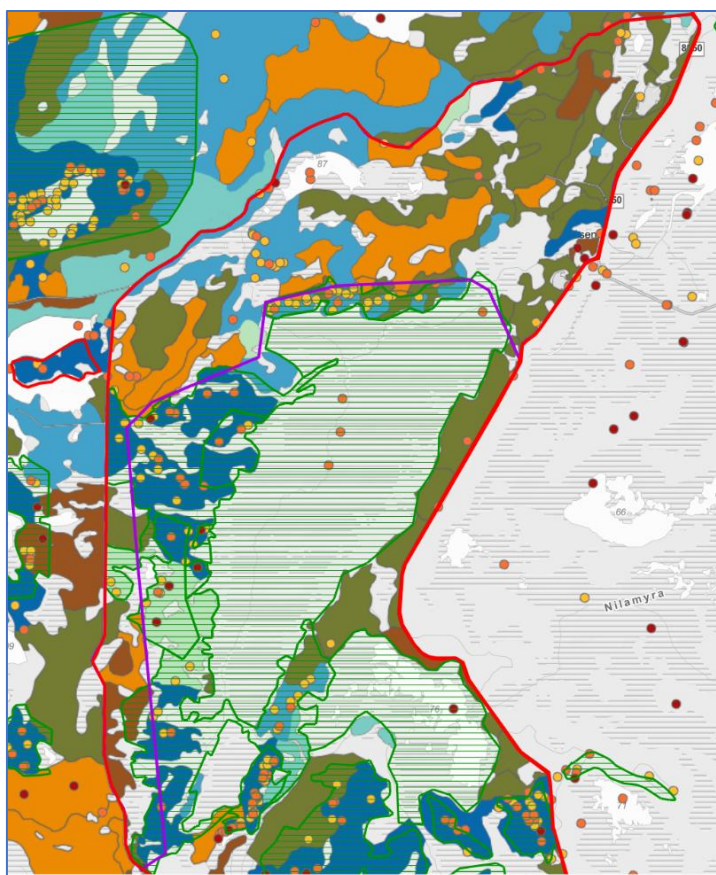
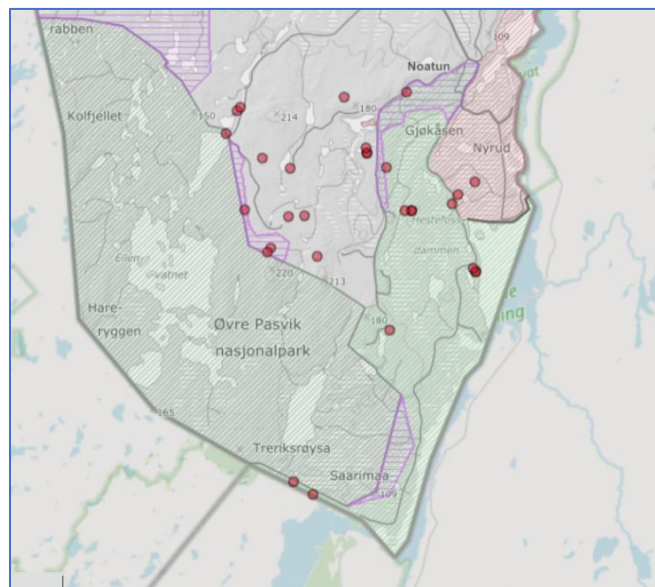
Nær trua fuglearter (11): Konglebit, gjøk, småspove, tretåspett, tårnseiler, heilo, gråspurv, rødstilk, havelle, sivhauk og taksvale

Trua insekter (1): *Gnathacmaeops pratensis* (sterkt truet)

Figur 25 og 26 (venstre og under): Forekomst av sølvfurukjue (EN) i Pasvik, der en av forekomstene ligger innenfor arealet der vernet er foreslått opphevet (Artskart 06.02.2026).

Figur 27: Kart som viser aldersklasser på skogen, naturtyper og rødlistede arter i Øvre Pasvik landskapsvernområde (Naturbase 23.02.2026).

DEL III – Utredning av konsekvenser av vernet

3.1 Næringsinteresser

3.1.1 Skogbruk

I det følgende er det gjort en vurdering av konsekvenser for skogbruket ved frivillig vern i Pasvik, der en har gjort en gjennomgang av delforslagene.

Store-Sametti – Skjelvatnet naturreservat

Miljøregistrering i skog (MiS) er en systematisk kartlegging av livsmiljøer (biotoper) viktige for biologisk mangfold. MiS-areal gir skogeier en oversikt over nøkkelbiotoper, ofte med standard minsteareal på 2 daa for registrering. Formålet med kartleggingen er å identifisere livsmiljøer for å ivareta truede arter.

3.1.1.1 Område 1 - Sametifjellet – Holmvatnet

Om lag halvparten av foreslått utvidelse har registrert skogdata. Området lengst nord mangler takst og der er det brukt data fra SR-16 som har noe lavere nøyaktighet enn skogbruksplanen (Kilden.no).

Arealet er en utvidelse av Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat, strekker seg nord og øst for eksisterende verneareal og omfatter 21 043 daa nytt vern, der 13 466 daa er produktiv skog. Bestandstreslaget er furu i hogstklasse 4 og 5. Boniteten er hovedsakelig F6 (80 %) og F8 på resten. Tettheten varierer mellom glissen furuskog med innslag av bjørk, til mer rene furubestander med tilfredsstillende tetthet. Totalt volum er beregnet til 65 318 m³, der 61 517 m³ er furu.

Det er ikke skogsbilveg inn til området og nærmeste veg (Sametivegen) ligger ca. 2,5 km fra grensen i utvidelsesforslaget mot sør. Det finnes tre vinterbilveger som har blitt benyttet til skogsdrift i områdene inn mot Sametifjellet og Brannfjellet. Disse vil kunne være nyttige ved eventuell fremtidig skogsdrift i områdene nord for Sametifjellet, men bygging av permanent skogsbilveg vil være nødvendig for å kunne drive et økonomisk bærekraftig skogbruk i dette området.

På den delen av forslaget som er taksert, er nesten alt areal satt av til miljøelementer (MIS figur i skogbruksplanen). Dette gjør at området i praksis ikke er aktuelt for skogsdrift i dag. Skogeier kan velge å endre dette i revisjon av skogbruksplanen, men artene og livsmiljøene her må uansett ivaretas dersom det åpnes for hogst. På det øvrige arealet er en stor del omfattet av naturtype-kartlegging med verdi A.

Konsekvenser for skogbruket som følge av verneforslaget i område 1:

Selv om det står betydelige ressurser med hogstmoden furuskog i utvidelsesforslaget, så vil MIS- og naturtyperegistreringene i praksis utelukke skogsdrift på det meste av arealet. Det må bygges skogsbilveg gjennom området for å kunne utløse tømmerressursene, samt at eventuelt hogst må tilpasses de ulike miljøverdiene som er kartlagt. Oppsummert vil det derfor være små konsekvenser for skogbruket ved vern av området.

3.1.1.2 Område 2 - Lille Sametti - Kuusjärvi

Arealet er en utvidelse på 4 482 daa øst for Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat, der 3 235 daa er produktiv skog. Utvidelsen omfatter eldre furuskog i hogstklasse 5. Gjennomsnittlig volum per daa

er 5,6 m³. Totalt volum innenfor arealet er på 18 129 m³, hvorav 16 532 m³ er furuskog. Området er i skogbruksplanen avsatt som nøkkelbiotop/MIS og det er også registrert en naturtype med verdi A. Det går en skogsbilveg inn mot grensa til utvidelsesforslaget. I terrenget er avstanden ca. 600 meter. Arealet grenser mot Okselva som må krysses for å kunne drive ut tømmer mot skogsbilvegen. Det er mulig å krysse elva på enkelte strekninger med lav vannstand eller på frossen mark.

Konsekvenser for skogbruket som følge av verneforslaget i område 2:

Dette området har furuskogressurser som er relativt lett tilgjengelige i deler av området. For å kunne utnytte hele arealet må vegen som kommer inn mot Okselva forlenges og eventuelt krysse elva. Skogen er drivverdig eldre barskog. Det at skogen her er klassifisert som en MIS-figur som i hovedsak skal stå urørt, vil i praksis utelukke hogst her. Dette medfører derfor at det er liten negativ konsekvens for skogbruket ved å verne område 2.

3.1.1.3 Område 3 – Skjelvatnet – Bergvatnet

Arealet der vernet er foreslått opphevet omfatter 1 531 daa av naturreservatet, og her er 849 daa produktiv skog. I og med at arealet ligger innenfor naturreservatet foreligger det ikke skogbruksplan-data for dette området, slik at volumtall er beregnet ut fra SR-16 data og tilgrensende skog. Volum totalt er 6 860 m³, hvorav 6 448 m³ er furu. Deler av arealet har tidligere blitt hogd og det går en vinterbilveg inn til og delvis gjennom det foreslått frigitte arealet. Skogen består av blandingsskog furu/bjørk og veksler mellom yngre produksjonsskog og hogstmoden skog. Sør-vestlig del berører to naturtyper med A-verdi, men det er bare registrert to rødlistearter på de delene av naturtypene som strekker seg inn i området der vernet er foreslått opphevet. Det er totalt registrert tre trua arter i delområdet og fire nær trua arter (se Verneverdier).

Konsekvenser for skogbruket ved oppheving av vern i område 3:

Området som foreslås tatt ut av verneområdet har gode driftsforhold, det er drevet noe skogbruk her tidligere og det er tilgang til arealet via vinterbilveg. Vinterbilvegen er koblet sammen med skogsbilveg (Malbekkveien). Forslaget om å frigi området vil være positivt for skogbruksnæringen.

3.1.1.4 Område 4 - Kiltjønnan – Skjelvatnet sør

Arealet omfatter 112 daa som foreslås innlemmet i naturreservatet. Av dette arealet er ca. 55 daa produktiv skog. Skogen her er taksert og består av furuskog i hogstklasse 3 og 4 på bonitet 6 og 8 med tilfredsstillende tetthet. Stående volum er 494 m³ totalt. Det er ingen registrerte naturtyper eller nøkkelbiotoper registrert innenfor området. Det er ca. 1 km til nærmeste skogsbilveg (Malbekkveien/ Triangelen).

Konsekvenser for skogbruket som følge av vern av område 4:

Arealet har vært hogd tidligere, består av produksjonsskog i god vekst og det er ikke registrert naturverdier som tilsier vern. Området har middels verdi som skogbruksareal, men i og med at arealet er så lite får utfallet av prosessen lite å si for skogbruket.

Øvre Pasvik nasjonalpark

3.1.1.5 Område 5 – Magesekkvatnet – Føllvannshøgda (utvidelse mot nord)

Nesten hele utvidelsesforslaget på 25 977 daa mot nord består av eldre furuskog i hogstklasse 5. Produktiv skog er beregnet til 12 884 daa. Totalt volum her er 70 842 m³, og av dette 69 763 m³ furu.

I gjennomsnitt står det 5,5 m³/daa innenfor området. Det går en skogsbilveg (Spurvannsveien) inn mot området som ender ca. 1,5 km fra foreslått grense. Dette arealet grenser mot Øvre Pasvik nasjonalpark. I skogbruksplanen til Finnmarkseiendommen er hele dette utvidelsesforslaget satt av som en nøkkelbiotop. Det betyr at det i dag er lagt restriksjoner på skogsdrift her og i praksis skal det ikke hogges på arealet.

Konsekvenser for skogbruket som følge av vern i område 5:

Dette området er det største sammenhengende arealet med hogstmoden furuskog i Pasvik. Det er bygd skogsbilveg inn hit med formål om å ta ut tømmer her. Samtidig er det gjort miljøkartlegginger som har avdekket såpass mange hensynsarter som gjør det utfordrende å drive et regulært skogbruk. Derfor har området blitt satt av som MiS-areal og er i dag utelukket for hogst. Skogeier kan velge å endre dette i revisjon av skogbruksplanen, men artene og livsmiljøene her må uansett ivaretas dersom det åpnes for hogst. Dette vil gjøre krevende å forvalte ressursene i næringsøyemed. Samtidig er det her det største volumet av hogstmoden skog i Pasvik står, og det må tas med i vurderinga. Det er lang kjøring på skogsbilveg for å nå inn til disse områdene (15 km) og skogsdrift her forutsetter i tillegg at skogsbilvegen forlenges. Oppsummert vil utvidelsen mot nord få middels negative konsekvenser for skogbruket.

3.1.1.6 Område 6 – Speldraget – Nyåsen (utvidelse mot øst):

Arealet består av 1811 daa, der 1 256 daa er produktiv skog. Totalt volum er 7 646 m³ hvorav 7 582 m³ er furuskog og det i gjennomsnitt står 6,1 m³/daa. Bestandene er fordelt på hogstklasse 5, men også noe hogstklasse 2, ungskog. Det er en skogsbilveg som går parallelt med utvidelsesforslaget (fra Sortbrysttjern/Nyåsen) slik at det er kort driftsvei for eventuell tømmerdrift her. Dette gjør at arealet har god tilgjengelighet. Hele området er satt av som MiS-areal.

Konsekvenser for skogbruket som følge av vern i område 6:

Arealet utgjør en buffersone mot eksisterende nasjonalpark. Hele området er dessuten satt av som miljøelement i skogbruksplanen. Vernet her vil få relativt små konsekvenser for skogbruket.

3.1.1.7 Område 7 – Kirkesteinen – Grenseberget (omgjøring vern)

Arealet er foreslått omgjort fra landskapsvernområdet til nasjonalpark og består av 2 396 daa, der kun 570 daa er furuskog i hogstklasse 5. Resten av arealet er myr. Totalt volum er 3 136 m³ der 3 022 m³ er furu. Det står 5,5 m³/daa. Kun de to sørligste bestandene i forslaget er MIS-figurer. Det er ca. 500-700 meters driftsveglengde fram til nærmeste skogsbilveg (Grensefossvegen).

Konsekvenser for skogbruket som følge av endring av vernestatus i område 7:

Arealet er relativt lett tilgjengelig for skogsdrift og det er ikke registrerte miljøverdier her som utelukker drift, annet enn generelle hensyn i levende skog-standard. Samtidig er området lite og det ligger i grensa mot eksisterende nasjonalpark og store myrområder. Det gjør at mye av arealet her vil utgå fra skogsdrift siden det ved hogst må settes igjen mye kant- og bufferzoner. Samla sett vil verneforslaget få små konsekvenser for skogbruket.

Øvre Pasvik landskapsvernområde

3.1.1.8 Område 8 – Gjøkåsen (oppheving av vern)

Det foreslås at 4517 daa av landskapsvernområdet skal oppheves. I den nordlige delen av området som foreslås opphevet, er det 2765 daa produktiv skog. I tillegg foreslås det endringer i verneforskriften for landskapsvernområdet, slik at skogrydding kan gjennomføres i forbindelse med vedlikehold og oppgradering av Tømmamoveien og Grensefossveien (se kapittel om verneforskrifter). I og med at dette har vært et landskapsvernområde, så er det utført et regulert skogbruk her i henhold til forskriften for området. Bestandene fordeler seg på alle hogstklasser fra 2-5. Totalt stående volum er 28 539 m³, der 25 907 m³ er furu. I gjennomsnitt står det 6,6 m³/daa. Terrenget er lettbevirket og nært veger i nord, vest og øst for driftsområdet. Av totalt 60 bestand er det 6 som er avsatt som miljøfigurer. Det finnes en del kulturminner fra krigen som må hensyntas ved drift.

Vi legger til grunn at vernegrensen for landskapsvernområdet går inntil den østlige siden av Tømmamoveien, selv om dette ikke fremkommer klart av vernekartet (Naturbase). Siden Tømmamoveien ikke ligger inne i selve verneområdet, vil ny forskrift ikke påvirke fremtidig vedlikehold av veien. I ny forskrift legges det imidlertid opp til at det skal være tillatt med skogrydding i et belte på opptil 30 meter på hver side av Tømmamoveien, jf. forslag til ny forskrift § 3 punkt 1.2 bokstav g.

Når det gjelder Grensefossveien langs Pasvik naturreservat, legger den nye forskriften opp til at det skal være tillatt med skogrydding i et belte på opptil 50 meter inn i landskapsvernområdet. Denne delen av veien ligger ikke i vernet område, slik at vedlikeholdet av vegen ikke påvirkes av forskriftsendringen. Forslag til forskriftsendringer langs Tømmamoveien og langs Pasvik naturreservat er gjort med tanke på at det skal bli enklere å oppgradere vegene.

Fra Hestefossveien og sørover legges det tilsvarende opp til at det skal være tillatt å rydde skog i et belte på 30 meter på hver side av veien. Siden vegen her ligger i vernet areal, vil både vedlikehold og oppgradering av veien kunne bli enklere gjennom nytt forslag til forskrift for landskapsvernområdet.

I nytt forslag til forskrift § 3 punkt 1.2 bokstav f. legges det også opp til at det skal være tillatt med uttak av masser fra eksisterende grustak til vedlikehold av vei. Dette kan forenkle vedlikeholdet av veier/skogsbilveier i Øvre Pasvik, og bedre standard på vegnettet kan føre til at det blir enklere å drive skogbruk på de vegnære arealene. Noe av den beste skogen i Pasvik står nettopp her, det vil si langs veiene, når det gjelder produksjon og kvalitet.

I landskapsvernområdet kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til hogst etter søknad.

Konsekvenser for skogbruket som følge av å oppheve vern i område 8:

Det er gode muligheter for å drive skogbruk på arealet og skogen her har gjennomgående høyere produksjon og kvalitet enn lenger nord i Pasvikdalen. Driftsforholdene er gode, og arealet har god tilgjengelighet i form av skogsbilveier. Selv om skogsdrift allerede i dag er tillatt i henhold til forskriften for landskapsvernområdet, vil oppheving av vern her gjøre det enklere å forvalte arealet til skogbruk. Oppsummert vil forslaget til oppheving av vernet være svært viktig for skognæringa.

3.1.1.9 Samla vurdering av konsekvenser for skogbruket

Tabell 2: Samlet vurdering av konsekvenser for skogbruket i areal produktiv skog, volum og andel MIS. Tallene er beregnet fra skogbruksplanen til Finnmarkseiendommen og beregninger i Kilden (SR-16) for områder der takst mangler. Røde tall er frigitt areal/volum. Tabell 2: Samlet vurdering av konsekvenser for skogbruket i areal produktiv skog, volum og andel MIS.

Område nummer	Navn	Forslag	Produktiv skog (da)	Volum (m3) Furu	Volum (m3) Lauv	vol/da (m3)	andel bestand - MIS %
1	Sameti, Nord	naturreservat	13466	61517	3801	4,6	94
2	Sameti, Øst	naturreservat	3235	16711	1606	5,6	
3	Sameti, Sør-Øst	frigitt naturreservat	849	3803	951	5,6	100
4	Sameti, Sør	naturreservat	55	278	31	5,6	0
5	Øvre Pasvik NP, nord	nasjonalpark	12884	69763	1079	5,5	100
6	Øvre Pasvik NP, øst	nasjonalpark	1256	7582	64	6,1	100
7	Øvre Pasvik NP, sør	nasjonalpark	570	3022	114	5,5	20
8	Øvre Pasvik landskapsvern	frigitt landskapsvern	4344	25907	2632	6,6	13
	SUM		26273	129163	3 112		

Tabell 2 viser endringen i produktivt skogareal og tømmervolum som følge av forslaget om frivillig vern. Netto tap av produktivt skogareal som følge av verneforslaget er 26 273 daa og 132 275 m³ stående volum. Det tapes en del arealressurser, særlig rundt Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat og nord for Øvre Pasvik nasjonalpark. Det største tømmervolumet står i utvidelsesforslaget nord for nasjonalparken, men nesten like mye tømmervolum står i utvidelsen av Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat i nordøst.

I Sametifjellet – Holmvatnet foreslås vernet areal utvidet med 21 043 daa, samtidig som noe vernet areal er foreslått opphevet. Dette vil være viktig for skogbruket i Pasvik. Nesten hele arealet som foreslås vernet er satt av som miljøfigurer i skogbruksplanen eller er kartlagt som verdifulle naturtyper. Dette gjør at arealene i utgangspunktet skal unntas fra hogst. Likevel er det mulig for skogeier å endre på miljøfigurene i en revisjon av planen, og det vil derfor i prinsippet være mulig å drive skogbruk på arealet. Dette forutsetter at det kan skje på en måte som ivaretar arter og livsmiljøer på en forsvarlig måte. I praksis vil det være krevende å få til økonomisk drift i slike områder, med tanke på at det også må bygges veier.

I dag er det avvikning til bioenergi som er den viktigste mottakeren av lokalt råstoff, i tillegg til lokale småsagbruk. Med dagens etterspørsel etter tømmer er det ikke store negative konsekvenser for skognæringa som følge av utvidet vern. Etterspørselen etter tømmer og treprodukter er imidlertid økende, både globalt og lokalt i Finnmark, som følge av «*det grønne skiftet*». Det har blitt skipet ut virke over kai fra Kirkenes flere ganger de siste årene og solgt tømmer til bedrifter i Finland. Skognæringa i Pasvik vil antagelig få økt omfang når de store feltene med yngre produksjonsskog blir hogstmodne. Det er ca. 200 000 daa med areal i hogstklasse 3 og 4 som om noen tiår vil være klar for drift. I den sammenheng er det å forvente at det blir mer lokal verdiskaping basert på skogråstoff i tida framover. Det er generelt stor etterspørsel etter tømmerråstoff i nordområdene og tømmer er en internasjonal vare som i stor grad transporteres på tvers av landegrenser. I et langsiktig perspektiv kan derfor arealer som ikke er de mest produktive i dag, i framtida få en høyere verdi. Det

er også en rivende teknologisk utvikling av driftsmetoder som gjør at driftskostnadene i framtida vil bli lavere. Dette kan aktualisere skogbruk på areal som i dag er i grenseland for økonomisk drift.

Samla sett har vi likevel konkludert med at det er forholdsvis små negative konsekvenser for skog- og trebasert næring, som følge av verneforslaget.

3.1.2 Mineralutvinning

Det er vurdert hvorvidt foreslått vern vil ha konsekvenser for mineralutvinning i Pasvik. Vi har gjennomgått hvilke områder som til nå har vært aktuelle for mineralleting, og ser at Aurum Future Minerals AS og Mineral Holding AS er tildelt undersøkelsesrett til mineralleting i Pasvikdalen (www.dirmin.no). Så vidt vi kan se har Direktoratet for mineralforvaltning i vedtak datert 3.2.2026, tildelt undersøkelsesrett for leting etter gull, sølv og kobber til Aurum Future Minerals AS innenfor eksisterende verneområder samt i områder der det er meldt oppstart om nytt vern.

Verneforskrift for Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat har ingen åpning for mineralleting, og slik undersøkelsesrett må derfor søkes forvaltningsmyndigheten som må vurdere dette i henhold til naturmangfoldloven § 48. Forvaltningsmyndigheten for verneområdet og myndighet for verneprosess for nytt vern, er Statsforvalteren. Når det gjelder området der det er foreslått nytt vern (112 dekar) ligger det i naturmangfoldloven § 44, at det ikke kan planlegges tiltak i et område som inngår i verneforslaget. Det aktuelle forslaget til vern på 112 dekar som inngår i tillatelsen, ligger i kantsonen til elv og i buffersonen til eksisterende verneområde. I området der naturreservatet foreslås utvidet ved Sametifjellet – Holmvatnet og Lille Sametti, kan vi ikke se at det er eller har vært aktuelt med mineralutvinning. Totalt sett vurderes derfor verneforslaget å ha liten konsekvens for mineralutvinning.

3.1.3 Reindrift

I forbindelse med prosesser knyttet til frivillig skogvern er reindriften en sentral part. Eventuelle endringer i arealbruk, forskrifter eller inngrep kan påvirke muligheten for å gjennomføre tradisjonelle driftsformer. Konsultasjoner med Sametinget og reinbeitedistriktet er derfor en etablert og viktig del av planleggingen.

Nesten alt areal i Finnmark inngår som beiteområde for reindriften. I Øvre Pasvik kombineres dette med aktiv skogforvaltning. Beitegrunnlaget i Øvre Pasvik regnes som godt. Området består av store sammenhengende skogs- og myrområder i den nordboreale vegetasjonssonen, der vinterbeitene i Pasvikdalen har særlig betydning. I år med vanskelige snø- og isforhold kan reinen ha utfordringer med å få i seg nok næring. Det har tradisjonelt blitt kompensert med tilleggsfôring, blant annet gjennom bruk av tørket elvesnelle, en metode som fortsatt praktiseres i dalen, om enn i betydelig mindre grad enn tidligere.

Reindriften i Øvre Pasvik er en sentral og langvarig del av samisk bruk av området, og har stor betydning både kulturelt, næringsmessig og arealmessig. Her vil vi vurdere reindriften i forhold til foreslåtte endringer i verneområder og tilhørende forskrifter.

Vår- og høstbeite foregår hovedsakelig ved kysten, men reinen benytter også områder som ligger like vest for- og til dels inne i den vestlige delen av Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat. Om høsten/sen-høsten trekker reinen inn i naturreservatet, og i konsultasjon med Reinbeitedistrikt 5A/5C Pasvik 11. februar 2026 har distriktet gitt uttrykk for en del utfordringer i forhold til dette.

Om høsten/senhøsten må distriktet samle reinen som går inne i reservatet før den kan ledes videre østover for slakting. For å samle reinen benyttes drone, men ifølge distriktet reagerer reinen ikke på drone etter ca. ½ times tid, da reinen venner seg til den. Derfor er det også behov for å benytte ATV på barmark for å samle- og lede reinen østover vekk fra reservatet.

I gjeldende forskrift er motorferdsel på barmark i forbindelse med reindrift regulert gjennom verneforskriften kapittel VI nr. 3 (spesifisert bestemmelse). Det kan bemerkes at Statsforvalteren ikke har mottatt søknad fra reindriften om kjøring på barmark i reservatet etter denne bestemmelsen de siste 8 – 9 år.

I nytt forslag til forskrift legges det fortsatt opp til at reindriften må søke om tillatelse til motorferdsel på barmark, men det legges opp til at dette skal skje i henhold til godkjent distriktsplan. I sone B derimot, kan reindriften bruke lett motorisert kjøretøy på barmark i henhold til distriktsplan, jf. ny forskrift § 6 bokstav f.

Om vinteren benytter reinen områdene som ligger vest for Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat, områdene som omfattes av Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning, herunder også foreslåtte utvidelser av nasjonalparken og landskapsvernområdet.

I konsultasjon med reinbeitedistriktet har de gitt uttrykk for problemstillinger knyttet til vedlikehold av reingjerder langs grensen til Finland. Eksisterende nasjonalpark og forslag til utvidelse nord for nasjonalparken, ligger inntil grensen til Finland. Ifølge eksisterende verneforskrift for nasjonalparken er det tillatt å vedlikeholde reindriftsanlegg, men det er kun tillatt å benytte beltekjøretøy på vinterføre, jf. henholdsvis eksisterende verneforskrift for nasjonalparken § 3 punkt 1.2 bokstav b. og § 3 punkt 6.2 punkt b.

Distriktet fremhever at vedlikehold av reingjerder er vanskelig/umulig på vinterføre med store snømengder og tele i bakken, og mener det burde vært tillatt å kjøre på barmark i forbindelse med dette vedlikeholdet. Det er i eksisterende forskrift for nasjonalparken åpnet for bruk av motor-kjøretøyer på barmark i forbindelse med reindrift, men det er et søknadspliktig tiltak, jf. forskrift § 3 punkt 6.3 bokstav a. I forslag til ny forskrift for nasjonalparken videreføres kjøring på barmark i forbindelse med reindrift som et søknadspliktig tiltak, jf. verneforskriften § 3 første avsnitt bokstav a.

DEL IV –VURDERING AV INNSPILL

4.1 Innspill til melding om oppstart

Statsforvalteren i Troms og Finnmark meldte 19. desember 2025 oppstart av verneprosess for frivillig vern av skog i Pasvik. Fristen for å sende inn merknader til oppstartsmeldingen ble satt til 26. januar 2026.

Vi har mottatt i alt 17 innspill. Av disse kom 16 inn innen fristen. Innspillet fra Barents Nett AS ble mottatt 29. januar 2026, mens innspillet fra Sør-Varanger kommune ble mottatt 6. februar 2026. Sistnevnte fikk utsatt høringsfrist i møte 15. januar 2026. Alle innspill vurderes i den videre prosessen.

Nedenfor følger en oppsummering av innspillene og Statsforvalterens kommentar til det enkelte innspill. Innspillene vurderes opp mot forslag til nye verneforskrifter. Dersom det ikke er foreslått endringer i bestemmelsene om tema som tas opp, legger vi gjeldende verneforskrift til grunn for vurderingen.

4.1.1 Brev fra arkeologene Stein Farstadvoll og Bjørnar J. Olsen, UiT - 20. januar 2026.

Innspillet er fra arkeologene Stein Farstadvoll og Bjørnar J. Olsen ved UiT – Norges arktiske universitet.

Det er problematisk at kulturhistoriske verdier ikke inngår i beslutningsgrunnlaget. Selv om Statsforvalteren naturlig nok vektlegger naturverdier, omfatter et landskapsvernområde også landskapets karakter og kulturspor. Vi vil særlig peke på den unike «*Luftwaffeirenen*» fra andre verdenskrig samt samiske kulturminner i området.

En oppheving av vernet vil få flere negative konsekvenser:

1. Luftwaffeirenen mister vernet som i dag er den eneste reelle beskyttelsen, da krigsminnene ikke er omfattet av kulturminneloven. Tidligere uønskede inngrep, blant annet fra utenlandske metalldetektorister, har allerede vist behovet for et aktivt vern. Felling av trær rundt leiren vil også skade kulturminnene. I området finnes dessuten viktige samiske kulturminner som skoltesamiske tufter og barkuttak.
2. Å ta arealet som omfatter kulturminner ut av verneområdet vil bryte opp et helhetlig og særpreget krigsminnelandskap fra Grensefossmoen til Gjøkåsen. Kulturminner er, i samsvar med naturmangfoldloven, en del av landskapets verdi og bør tillegges vekt.
3. Oppheving av vernet svekker sammenhengen med informasjonspunktet «Gjøken», hvor det er konkrete planer om en skiltet kultursti gjennom området. Krigsminnene og naturen utgjør her en helhet som ikke bør splittes.

Saksgrunnlaget vurderes som mangelfullt fordi konsekvensene for kulturlandskapet ikke er drøftet.

Statsforvalterens kommentar

Eksisterende verneforskrift for landskapsvernområdet har ikke egne bestemmelser som ivaretar kulturminner. Derfor må kulturminnene ivaretas gjennom lov om kulturminner (kulturminneloven). I forslag til ny § 3 punkt 7 for landskapsvernområdet foreslås en bestemmelse som skal bidra til at kulturminner beskyttes mot skade. Statsforvalteren vil i høringsperioden vurdere nærmere om hvilke kulturminner som finnes i den nordlige delen av landskapsvernområdet som foreslås opphevet, og se på eventuelle konsekvenser dette vil få for kulturminnene i området.

4.1.2 Brev fra Øvre Pasvik nasjonalparkstyre datert 20. januar 2026.

Nasjonalparkstyret ber om å stå på adresselisten i den videre saksgangen og understreker at styret bør være forvaltningsmyndighet for nye verneområder. Høringsdokumentet bør derfor beskrive hvordan myndighetene ser for seg den framtidige forvaltningen.

Styret ber om møte med Statsforvalteren for å gjennomgå erfaringer med dagens verneforskrifter og behov for endringer. Ved forslag om utvidelse av nasjonalparken bør det framgå om det foreligger andre verneformål enn urskog og arts mangfold. For områder som vurderes endret fra landskapsvern til strengere vern, bør også viktige hekkeområder for våtmarksfugl vurderes som kandidat-områder.

Når det gjelder forslaget om å oppheve vernet i nordre del av landskapsvernområdet, bør høringsforslaget redegjøre for hvilke tap dette gir for natur- og kulturlandskap, inkludert økologiske, kulturelle og identitetsskapende verdier. Det bør også vurderes om ytterligere kartlegging av kulturlandskapet er nødvendig før vernet eventuelt oppheves.

Oppheving av vernet innebærer at skogsdrift ikke lenger vil være søknadspliktig, noe som kan redusere beskyttelsen av verneverdiene. Styret påpeker at skogsdrift i ungskog allerede er mulig etter gjeldende forskrift, jf. tidligere tillatelser gitt til Finnmarkseiendommen for området som foreslås opphevet.

Ved en utvidelse av nasjonalparken nordover vil enkelte av Finnmarksstuens ødestuer havne i randsonen. Høringen bør derfor avklare om koiene vil ligge innenfor eller utenfor nasjonalparken, og begrunne dette.

Til slutt påpeker nasjonalparkstyret at endringer i verneforskrifter og arealer vil utløse behov for ekstra midler til oppdatering av informasjon, skilt og annet materiell.

Statsforvalterens kommentar

Statsforvalteren viser til innspill til oppstartsmelding og møte med nasjonalparkstyret 12. januar 2026. Under dette møtet kom det nyttige innspill til erfaringene med dagens forskrifter. Statsforvalteren viser til ny verneforskrift for Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat § 11, der det foreslås at Statsforvalteren i Troms og Finnmark skal være forvaltningsmyndighet. For Øvre Pasvik landskapsvernområde og Øvre Pasvik nasjonalpark foreslås det ingen endringer i forvaltningsmyndigheten, jf. gjeldende forskrifter som gir Miljødirektoratet ansvar for å fastsette dette. Vi foreslår ikke endringer i verneformålet for nasjonalparken ved høringen. Behovet for ytterligere kartlegging av kulturlandskapet vurderes i høringsperioden.

Dagens forskrift åpner for hogst i landskapsvernområdet etter § 3 punkt 2.3. Dersom deler av landskapsvernområdet oppheves, bortfaller søknadsplikten. Konsekvensene av denne endringen vil vi se nærmere på i høringsperioden.

Forslaget om utvidet vern nord for nasjonalparken innebærer at Føllvannskoia og Høvassskoia kan havne nær den nye vernegrensen. Om de blir liggende innenfor eller utenfor vernet, kan påvirke muligheten for utbygging og motorferdsel på barmark. Dette forholdet vil vurderes nærmere i høringsperioden.

4.1.3 Brev fra Odd-Bjørnar Johansen datert 21. januar 2026.

Ved Lille Oksvannet står det et bygg på eiendommen gnr/bnr. 17/1. Bygget har tradisjonelt vært brukt av lokalbefolkningen, men benyttes i økende grad av tilreisende. Bruken har over tid endret karakter, fra å være knyttet til matauk og nytteformål, til i større grad å dreie seg om friluftsliv, rekreasjon og sport.

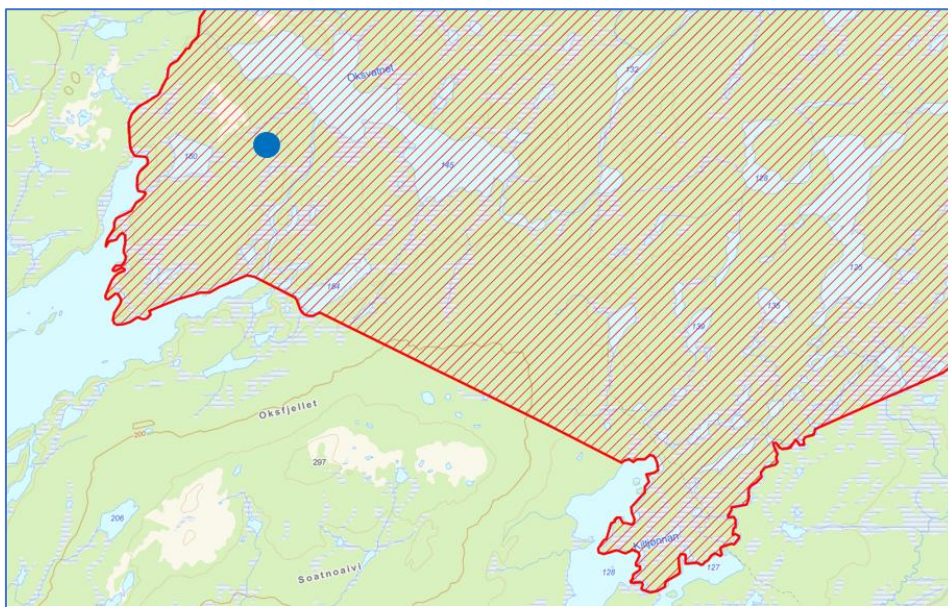
Hytta er åpen og tilgjengelig for allmennheten, og skal fortsatt stå ulåst slik at alle kan benytte seg av den. Ved tidligere vernevedtak ble eksisterende traséer til hytta, som tidligere har vært brukt til transport, ikke inkludert. Det er derfor et ønske om å få gjenopprettet traséen frem til hytta som også benyttes av reindrifta. Tilgang til traséen er nødvendig for å kunne transportere ved, utstyr, kjøre opp skispor samt i forbindelse med vedlikehold av bygget. Det foreligger tillatelse fra Finnmarkseiendommen til at bygget kan stå på deres grunn. Eierforholdet til bygget er ikke avklart.

Statsforvalterens kommentar

I forslag til frivillig skogvern i Pasvik legges det opp til at Oksvannskoia fortsatt vil bli liggende i verneområdet. Som i tidligere forskrift legges det i nytt forslag opp til at vedlikehold av hytter skal være tillatt, jf. eksisterende forskrift kapittel V nr. 5 og ny § 4 bokstav e.

Figur 28: Oksvannskoia sør for Lille Oksvatnet.

Figur 29: Bygget er plassert sør for Lille Oksvatnet og på eiendommen gnr/bnr. 17/1 i det sørvestlige hjørnet av Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat.

Etter eksisterende verneforskrift kapittel VI nr. 1 kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med vedlikehold av anlegg som var i bruk på fredningstidspunktet, jf. eksisterende forskrift kapittel V nr. 5. Statsforvalteren legger til grunn at en koie eller hytte kan gå innunder begrepet anlegg. Dersom verneforskriften vedtas som i forslaget, må motorferdsel i forbindelse med vedlikehold av hytter omsøkes etter § 48 i naturmangfoldloven fordi ny § 7 bokstav c. bare gjelder transport av ved, utstyr m.v.

I både eksisterende forskrift og ny forskrift vil en kunne søke om motorferdsel på snødekt mark til hytter, jf. henholdsvis kapittel VI nr. 4 og § 7 bokstav c.

Traséen som Odd-Bjørnar Johansen viser til i sitt innspill, er for utydelig til at vi kan se hvor den går i terrenget.

I motsetning til eksisterende forskrift, legges det i ny forskrift opp til at det kan søkes om bruk av motorisert kjøretøy til oppkjøring av skiløype eller løype for hundekjøring, jf. ny § 7 bokstav g.

4.1.4 Brev fra Forsvarsbygg datert 23. januar 2026.

Forsvarsbygg uttaler seg på vegne av Forsvaret. Forsvaret har aktivitet langs grensen mellom Norge og Russland, med oppdrag knyttet til tilstedeværelse, overvåking og rapportering. Det er avgjørende at Forsvarets operative virksomhet i vernede områder ivaretas på samme måte som etter gjeldende bestemmelser.

Statsforvalterens kommentar

I gjeldende verneforskrift kapittel V punkt 1 for Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat står det, sitat: *Bestemmelsene i kapittel IV er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og*

tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsøyemed, med unntak av øvelseskjøring i tilknytning til slike formål.

Selv om gjeldende verneforskrift kapittel V punk 1 i stor grad samsvarer med forslag til ny § 6 første avsnitt, er det noen konsekvenser som en bør være oppmerksom på.

Kapittel IV i gjeldende verneforskrift innebærer blant annet at vegetasjon og dyreliv er fredet mot skade og ødeleggelse samt at motorferdsel og tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Det er dette det er unntak for ved militær operativ virksomhet.

I forslag til ny verneforskrift, jf. § 6 første avsnitt, er derimot militær operativ virksomhet unntatt fra ferdselsbestemmelsene i § 5. Det betyr, i motsetning til tidligere, at Forsvaret må ta hensyn til vegetasjon, dyreliv m.v. ved operativ virksomhet, jf. forslag til ny forskrift § 3 og § 4.

4.1.5 Brev fra Miraculix (Sør-Varanger sopp- og nyttevekstforening) datert 25.01.2026

Miraculix er positive til at prosessen med frivillig vern av skog i Pasvik er startet. Samtidig mener de at et større areal av den gamle skogen, særlig sandfurskogen, burde vært foreslått vernet. De stiller seg også negative til at eksisterende verneområder foreslås opphevet.

Statsforvalterens kommentar

I perioden 2017–2020 har det vært flere runder med diskusjoner og forhandlinger mellom Statsforvalteren i Troms og Finnmark og Finnmarkseiendommen/Allskog om avgrensning av områdene og innholdet i bestemmelsene. Etter en lang prosess kom partene frem til et forslag som sendes på høring.

Det finnes registrerte naturverdier også i noen av områdene som er foreslått opphevet. Statsforvalteren vil redegjøre for naturverdier i verneområder som foreslås opphevet, og vil i den videre prosessen vurdere hvilke konsekvenser en eventuell oppheving kan få. Dette kan medføre justeringer i verneforslaget.

4.1.6 Brev fra Naturvernforbundet i Sør-Varanger datert 26. januar 2026.

Sjeldne planter, fugler og sopp knyttet til gammel furuskog må sikres gode leveområder. Områdene bør være sammenhengende fordi oppdeling svekker vernet. Vernet ved Sametti må bestå, og eventuell fjerning av vern må begrunnes grundig og kunne erstattes. Forskrifter må brukes aktivt for å sikre verneformålet.

Landskapsvernet i sør bør tas inn i nasjonalparken i sin helhet. Området er lite kartlagt, og hogst må ikke skje uten tilstrekkelig kunnskap. Det er lett tilgjengelig for besøkende og viktig for læring og naturopplevelse. Skog og landskap rommer også spor etter samisk kultur, og kelotrærne må ivaretas gjennom tydelige bestemmelser.

Det må fortsatt være rom for reindrift, grustak, hytter med brensel, merkede løyper, jakt, fiske og annet friluftsliv. Samtidig må forskriftene sikre at verneformålet veier tyngst dersom naturverdier trues. God forvaltning av naturskogen kan gi grunnlag for bærekraftig næring og bosetting i Pasvikdalen.

Statsforvalterens kommentar

Statsforvalteren takker for et svært vakkert og engasjerende innspill på rim, og for de mange gode argumentene som løftes fram for å ivareta det biologiske mangfoldet i Pasvikdalen. I en verneprosess må vi veie hensynet til verneverdiene opp mot andre samfunnsinteresser. Selv om det foreslås å redusere størrelsen på landskapsvernområdet, legger vi samtidig opp til at det samlede vernearealet kan øke med inntil 50 000 dekar sammenlignet med i dag. For de delene av verneområdene som foreslås opphevet, vil vi beskrive naturverdiene og gjøre rede for hvilke verdier som eventuelt kan gå tapt.

4.1.7 Brev fra Reinbeitedistrikt 5A/5C Pasvik datert 26. januar 2026.

Innspillet fra Reinbeitedistrikt 5A/5C Pasvik er overordnet, og distriktet vil komme tilbake med mer detaljerte merknader i den videre prosessen.

Distriktet er imot ytterligere vern i sitt beiteområde. De er samtidig bekymret for at fremdriftsplanen ikke gir rettighetshaverne tilstrekkelig tid til reell medvirkning, og at det heller ikke er tilstrekkelig ivaretatt at distriktet må ha nok ressurser og kapasitet til å kunne delta aktivt i prosessen. De forventer at konsultasjoner gjennomføres i samsvar med sameloven kapittel 4, og ber om en tydelig plan for møtepunkter og tidlig involvering. Reinbeitedistriktet mener verneforskriftene ikke tar tilstrekkelig hensyn til samisk bruk gjennom generasjoner, og at reindrift uriktig fremstilles som en trussel mot naturverdier.

De viser til behovet for beitegrunnlag etter § 59 og tilsyn etter § 28 i lov om reindrift (reindriftsloven) samt nødvendig driftsarbeid, også i verneområder, noe de mener verneforskriftene legger begrensninger på. Distriktet krever konsekvensutredning etter vedlegg 1 punkt 29 og 31 i forskrift om konsekvensutredninger, særlig fordi eksisterende vern ikke ble utredet for reindrift.

De viser videre til forvaltningsloven § 17 om at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst om mulig før vedtak treffes, og viser i denne sammenhengen til at negative konsekvenser for reindriften, samlet belastning, økonomiske tap, konsekvenser av besøksforvaltning m.v. må kartlegges før vedtak.

De peker også på at forskriftene kan hindre økologisk og effektiv drift, blant annet ved å begrense bruk av droner, noe som gir økte kostnader og reduserte inntekter. Usikkerhet om endringer i senere vedtak gjør at distriktet vurderer risikoen ved nye eller utvidede verneområder som for stor til å kunne støtte dem.

Statsforvalterens kommentar

Statsforvalteren har i konsultasjon med reindriften 11. februar 2026 åpnet for flere møter og konsultasjoner i den videre prosessen. Datoer for høring og tilråding er fastsatt av Miljødirektoratet i brev 10. desember 2025.

Bestemmelser om kjøring på barmark videreføres i nye bestemmelser for Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat, noe som innebærer at det fortsatt må søkes om tillatelse. Det åpnes imidlertid for at reindriften kan kjøre på barmark i den nordlige utvidelsen av reservatet. I tillegg åpner nye bestemmelser i reservat for at reindriften kan benytte drone.

Når det gjelder samiske interesser, inkludert reindrift, følger Statsforvalteren de vanlige prosessene for frivillig vern av skog.

I vedlegg 1 i forskrift om konsekvensutredninger er det ramset opp en rekke tiltak som skal ha planprogram eller melding og konsekvensutredning. Det er etter vår vurdering ikke krav om konsekvensutredning etter vedlegg 1 punkt 29 i forskrift om konsekvensutredninger. Spørsmålet er om tiltaket må konsekvensutredes etter punkt 31 i det samme vedlegget. Statsforvalteren mener nei, fordi utvidelsen og/eller endringen i seg selv ikke overstiger størrelseskriteriet i vedlegg 1.

Tiltak i vedlegg II i forskrift om konsekvensutredninger skal vurderes nærmere med tanke på om tiltaket skal konsekvensutredes.

I veileder Når skal tiltak i vedlegg II konsekvensutredes? Vurdering etter § 10 i forskrift om konsekvensutredninger. Kommentartutgave 29. juni 2017 står det følgende under punkt 2, sitat: Planer og tiltak som hindrer eller i vesentlig grad vanskeliggjør utøvelsen av utmarksnæringen, vil normalt utløse konsekvensutredning. Planer og tiltak som kun har mindre innvirkning på muligheten til å utøve samiske utmarksnæring utløser ikke konsekvensutredning. Dersom en plan eller et tiltak helt eller delvis er lokalisert innenfor reinbeiteområder, områder som utgjør minimumsbeiter og særverdiområder, særlig flyttleier, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, områder for merking, skilling og slakting, kan dette også utløse konsekvens-utredning dersom områdene har stor betydning for samisk utmarksnæring og reindrift.

Statsforvalteren legger til grunn at forslag til frivillig skogvern i Pasvik ikke hindrer eller i det vesentlig grad vanskeliggjør utøvelsen av reindriftnæringa, slik at det ikke er krav om konsekvensutredning etter vedlegg II.

I løpet av prosessen vil Statsforvalteren vurdere konsekvensene for reindriften nærmere.

4.1.8 Brev datert 26. januar 2026 fra Stiftelsen WWF Verdens Naturfond.

WWF Verdens Naturfond er positive til at arbeidet med frivillig vern av skog i Pasvik er i gang, og uttrykker håp om at det kan fattes vedtak i 2026. Organisasjonen viser til at Pasvik har store områder med urskog og urskogliggende skog, en skogtype det finnes svært lite igjen av i Norge. De mener at en større andel av disse områdene burde tilbys vern. WWF Verdens Naturfond mener også at det prinsipielt er uheldig å oppheve deler av eksisterende verneområder, særlig når det er dokumentert betydelige naturverdier i områdene som foreslås tatt ut. WWF Verdens Naturfond mener i tillegg at også områder utenfor det foreslåtte vernet burde vært inkludert i denne prosessen.

Statsforvalterens kommentar

Statsforvalteren takker for et detaljert innspill til frivillig vern prosessen i Pasvik, og er enig med WWF Verdens Naturfond at det finnes områder utenfor det foreslåtte vernet som har verdier som kan tilsi vern. I denne omgang har Statsforvalteren ikke planer om å gå utenfor den foreslåtte grensa for vern som fremkommer i dette høringsdokumentet. Et eventuelt vern utover det foreslåtte vernet må eventuelt komme i fremtiden.

Statsforvalteren er enig med WWF Verdens Naturfond at oppheving av vern er uheldig, at det som hovedregel ikke bør forekomme og at det i noen tilfeller kan danne presedensvirkninger. I denne saken begrunnes opphevingen av vern blant annet med behov for grustak, mangel på store verneverdier m.v. Statsforvalteren vil redegjøre for naturverdier i verneområder som foreslås opphevet.

4.1.9 Brev fra Norges Naturvernforbund datert 26. januar 2026

Norges Naturvernforbund viser til rammene for vern, men understreker at Finnmark har store arealer med urskognær furuskog, sandfuruskog og annen furuskog, og at vernedekningen for gammel furuskog fortsatt er begrenset. Forbundet mener derfor at potensialet for vern i Pasvik er større enn det som ligger i dagens tilbud, og håper prosessen ikke blir et endelig punktum for videre skogvern.

Naturvernforbundet mener også at områder utenfor det foreslåtte vernet burde vært inkludert, og oppfordrer Statsforvalteren til å se på muligheter for å utvide vernet, blant annet i tilknytning til nasjonalparken. De stiller spørsmål ved hvorfor vernetilbudet ikke følger avgrensningen av naturtypene i Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat. Videre er forbundet kritisk til forslaget om å oppheve deler av eksisterende vern, og mener at landskapsvernområdet bør inngå i nasjonalparken.

Statsforvalterens kommentar

Statsforvalteren må forholde seg til de ytre rammene for vern, jf. oppdraget fra Miljødirektoratet i brev 10. desember 2025. Videre er vi klar over at det finnes store arealer med verneverdig skog i Pasvik som går utover det foreslåtte vernet. Dersom avgrensningen av naturtyper ikke samsvarer med det foreslåtte vernet, kan dette tas opp i fremtidige verneprosesser i Pasvik.

4.1.10 Brev fra Norges vassdrags- og energidirektoratet (NVE) datert 26. januar 2026

Det går en 22 kV distribusjonsnett som er eid av Varanger Kraftnett AS gjennom det foreslåtte utvidete området. NVE ber statsforvalter om å ta standard bestemmelser for energi- og kraftanlegg inn i forskriften for dette området for å sikre drift, vedlikehold og oppgradering av nettanlegg.

Statsforvalterens kommentar

For Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat videreføres bestemmelser som åpner opp for vedlikehold av eksisterende anlegg, jf. henholdsvis eksisterende bestemmelse kapittel V nr. 5 og ny § 4 bokstav e.

Når det gjelder motorferdsel i forbindelse med vedlikehold av anlegg, så er det en spesifisert bestemmelse om dette i eksisterende verneforskrift kapittel VI nr. 1. I nytt forslag til ny forskrift må motorferdsel i forbindelse med eksisterende anlegg derimot omsøkes etter § 48 i naturmangfoldloven, jf. forslag til ny forskrift § 8.

For landskapsvernområdet og nasjonalparken videreføres bestemmelser knyttet til vedlikehold av eksisterende anlegg og motorferdsel i forbindelse med dette.

4.1.11 Brev fra Sametinget datert 26. januar 2026.

Etter konsultasjonen med Statsforvalteren har Sametinget hatt møte med reinbeitedistrikt 5A/5C Beacheveai/Pasvik. Distriktet uttrykte motstand mot nytt vern, basert på erfaringer med eksisterende restriksjoner. De informerte også om at de ikke hadde kommet til enighet med Finnmarks-eiendommen om utvidet vern og etterlyste en konsekvensutredning for reindriften.

Sametinget tok opp behovet for mer kunnskap om konsekvensene av utvidet vern for samiske interesser i Pasvik. Statsforvalteren mente imidlertid at det ikke var tid til å gjennomføre en konsekvensutredning innenfor den gitte tidsrammen.

Sametinget viser til naturmangfoldloven §§ 41, 42 og 43 om saksbehandling, kunngjøring og høring av verneforslag, samt § 8 som vektlegger samisk kunnskap for bærekraftig bruk og vern. Saksbehandlingen skal gi klarhet om verneformål, verneverdier, lokal bruk, avgrensning og følger av vernet. Det skal også innhentes kunnskap om andre mulige verdier i området.

Sametinget anmoder derfor Statsforvalteren om å hente inn informasjon om dagens samiske bruk av de foreslåtte verneområdene og vurdere konsekvensene for samisk bruk ved et utvidet vern.

Statsforvalterens kommentar

Gjennom konsultasjonen med reinbeitedistriktet ble Statsforvalteren gjort oppmerksom på utfordringer knyttet til restriksjoner i verneforskriftene, spesielt for reindriften i Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat og Øvre Pasvik nasjonalpark. Statsforvalteren mener at vi har tatt hensyn til reindriftens behov i forslag til nye bestemmelser for Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat, blant annet gjennom § 4 bokstav f, § 6 andre avsnitt bokstav d. og f. samt § 7 bokstav b.

Når det gjelder vedlikehold av reingjerde på grensen mot Finland, må motorferdsel på barmark fortsatt omsøkes dersom vedlikeholdet skal utføres om sommeren. For bedre å ivareta kulturminner i landskapsvernområdet, foreslås det en ny bestemmelse som skal beskytte kulturminner mot skade, jf. § 3 punkt 7. Vi ser også behov for å innhente mer informasjon om samiske interesser i høringsperioden, slik at konsekvensene for samiske interesser blir så godt opplyst som mulig før tilråding.

4.1.12 Brev fra NIBIO Svanhovd datert 26. januar 2026

Selv om de foreslåtte verneområdene er et verdifullt tillegg til eksisterende vern, gjenstår det fortsatt mange skogområder med høy dokumentert verdi som ikke har formelt vern. Grensene for området nordøst for Store Sametti viser avvik fra dokumenterte naturverdier. Området omfatter delvis fjellområder mellom Hammarvatnet og Iivananjärvi, men utelater tilgrensende skog-områder i sørøst med truede arter og nøkkelbiotoper. Det er flere utfordringer knyttet til forslaget om å oppheve verneområder. For det første reiser det prinsipielle spørsmål om verneområdenes grunnlag og for det andre til praktiske problemer ved oppheving av vern.

- Området på 1 531 dekar som foreslås tatt ut fra sørøstlige Store Sametti-Skjelvatnet naturreservat består delvis av yngre furuskog, men inneholder også truede arter og skog med høy KU-verdi. Hogst her kan ha negativ effekt på elvemuslingbestanden i Skjellbekken.

- Området på 4 517 dekar i Øvre Pasvik landskapsvernområde, som foreslås tatt ut nord og vest for Gjøkmyra, inneholder truede arter og nøkkelbiotoper. Skogen fungerer også som kantsone mot Gjøkmyra, et viktig hekkehabitat for fugl.

Det nåværende forslaget bør følges opp med en prosess som bedre tar hensyn til data om truede arter, utvider vernet til å inkludere nøkkelbiotoper og områder med høy naturverdi og inkluderer en plan for restaurering av naturlige skogstrukturer mellom verdifulle urskoger.

Statsforvalterens kommentar

Statsforvalteren er kjent med at det fortsatt vil stå igjen mange verdifulle skogområder, selv om det foreslåtte vernet omfatter om lag 50 000 dekar. Når vi vurderer rammene for vernet, forholder vi oss til oppdraget vi fikk av Miljødirektoratet 10. desember 2025. Vi deler NIBIOs vurdering av at oppheving av vern er problematisk. Samtidig forholder vi oss til de avtalene som er inngått med Finnmarkseiendommen. Etter vår vurdering oppnår vi likevel et godt samlet resultat når vi nå foreslår omtrent 50 000 dekar nytt vern. Når det gjelder de delene av eksisterende verneområder som foreslås opphevet, vil vi i den videre prosessen vurdere hvilke konsekvenser en eventuell oppheving kan få. Dette kan medføre justeringer i verneforslaget.

4.1.13 Brev fra SABIMA datert 26. januar 2026

Selv om denne verneprosessen er begrenset til arealene i oppstartsmeldingen, vil vi understreke at det også finnes betydelige naturverdier og dokumenterte funn av rødlistede arter i skogområder utenfor det foreslåtte vernet. Vi håper derfor at dette kan bli første steg i et videre arbeid for å sikre flere verdifulle områder og et større sammenhengende skoglandskap i Pasvik.

Sabima uttrykker bekymring for at oppheving av etablert vern som del av en frivillig skogvernprosess kan skape en uheldig presedens og svekke tilliten til naturvernet. De fraråder derfor oppheving av vern og ber om en grundig begrunnelse av hvorfor hensynene i verneforskriften eventuelt ikke gjelder lenger og en faglig vurdering av konsekvensene av en eventuell oppheving av vernet.

Statsforvalterens kommentar

Statsforvalteren er klar over at det foreslåtte vernet bare omfatter deler av den gamle verdifulle skogen i Pasvik, og ser ikke bort fra det det kan komme nye muligheter for ytterligere vern av gammel furuskog i Pasvik. Oppheving av vern kan være problematisk i forhold til flere aspekt. Statsforvalteren vil redegjøre for naturverdier i verneområder som foreslås opphevet, og vil i den videre prosessen vurdere hvilke konsekvenser en eventuell oppheving kan få. Dette kan medføre justeringer i verneforslaget.

4.1.14 Brev fra IL Nordlyset datert 26. januar 2026

Idrettslaget støtter vern av viktige naturverdier, men vil påpeke at nytt vern kan påvirke muligheten til å opprettholde og videreutvikle ski-, trim- og aktivitetsløyper for alle aldersgrupper. Vi viser til erfaringene fra Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat, der vi først hadde tillatelse til å preparere skiløype, men senere fikk avslag. Dagens forskrift åpner ikke for unntak til preparerte løyper eller tilsvarende tilrettelegging, og praksisen for dispensasjoner er blitt betydelig strammet inn. Etter vårt syn kan dette føre til ytterligere begrensninger for idrett og friluftsliv dersom flere områder vernes.

Vi ber derfor om at nye forskrifter tydelig åpner for å gi unntak til oppkjøring av skiløyper og lignende tiltak når dette ikke strider mot verneformålet, ikke skader naturverdier og har lokal eller samfunnsmessig betydning. IL Nordlyset har ingen løyper innenfor de foreslåtte verneområdene i dag. Innspillet handler om behovet for forutsigbarhet for framtidig aktivitet.

Statsforvalterens vurdering

Når det gjelder landskapsvernområdet, vil vi i nytt forslag § 3 punkt 4.3 legge til at det skal være tillatt med organisert bruk av hest og organisert kjøring med hundespenn på veier eller traseer fastlagt i forvaltningsplanen.

Utover dette vil det ikke foreslås noen begrensninger i utøvelse av idrett- og friluftsliv i nytt forslag for bestemmelser i landskapsvernområdet eller nasjonalparken. For Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat foreslår vi en ny spesifisert bestemmelse om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av motorisert kjøretøy til oppkjøring av skiløype eller løype for hundekjøring, jf. § 7 bokstav g. I dag må søknad om dette behandles etter naturmangfoldloven § 48.

4.1.15 Brev fra Forum for natur og friluftsliv (FNF) – Finnmark datert 26. januar 2026

(På vegne av 4H Finnmark, BirdLife Finnmark, DNT Alta og Omegn Turlag, DNT Hammerfest Turlag, Naturvernforbundet Finnmark og Miraculix)

Hovedbudskap

- Vern flere områder med dokumenterte naturverdier enn det som foreslås nå.
- FNF er kritisk til oppheving av 6 046 daa vern. Oppheving må ikke åpne for hogst eller nedbygging.
- Opphevet vern bør eventuelt erstattes med tydelige forskrifter for de tiltakene som ønskes tillatt.

Faglige grunner for støtte til vern

- Pasvik huser noen av Norges mest verdifulle barskoger og urskoger. Forslaget tetter flere «mangler i vernet».
- Nettoutvidelse på 47 379 daa gir et solid og helhetlig vern.
- Områdene inneholder truede sopparter (bl.a. krittjuke-CR, sølvfurukjuke-EN, urskoghvittjuke-EN)
- Utvidelser styrker sammenheng, robusthet og besøksforvaltning i nasjonalparken.
- Prosessen følger prinsippene for frivillig skogvern, som FNF mener fungerer godt.

Dilemmaer og anbefalinger

A. Motorferdsel

Utfordring: Forstyrrelser, slitasje og konflikter med dyreliv og ro.

Anbefalinger:

1. Streng regulering og presise dispensasjonskriterier.
2. Tidsbegrensninger i sårbare perioder og regulering av dronebruk.
3. Forbud mot elsykkel utenfor vei/turvei i utmark.

B. Besøksforvaltning

Utfordring: Økt bruk kan føre til slitasje og tap av stillhet.

Anbefalinger:

1. Besøksstrategi med kanalisering, informasjon og lav-inngrepstiltak.
2. Enkle besøksregistreringer og økt oppsyn.

C. Død ved og bålbruk

Utfordring: Død ved er kritisk for truede sopparter.

Anbefaling: Forby vedplukking av tørrfuru/grov død ved; tillat kun medbrak

D. Brann og klima

Anbefaling: Etablering av beredskapsprotokoller og overvåking av klimaeffekter sammen med NIBIO Svanhovd.

E. Grensenært samarbeid

Anbefaling: Fortsette felles overvåking (bjørn, fugl, naturtyper) med Finland og der mulig med Russland.

Forslag til forskrifts- og forvaltningsbestemmelser

1. Motorferdsel: Forbud mot rekreasjonsløyper; strengere drone- og elsykkelregler.
2. Besøksforvaltning: Tydelig merking, kanalisering og informasjonsarbeid.
3. Skog: Fredning av død ved; bål kun med medbrakt ved.
4. Reindrift: Tillates som i dagens praksis.
5. Kulturminner: Kartlegging og ivaretagelse av samiske kulturspor og eldre koier.
6. Overvåkning: Videreføring av samarbeid med Finland.
7. Friluftsliv: Området skal brukes til enkelt og skånsomt friluftsliv.

Prosess og medvirkning

- FNF støtter at Sametinget er konsultert, og anbefaler videre dialog med reinbeitedistrikter og lokale aktører før høring våren 2026.

Oppfordring

- Det foreslåtte vernearealet gir et godt grunnlag, men flere viktige områder står fortsatt uten vern. FNF mener vernet kunne vært utvidet til ca. 52 000 daa. Organisasjonene oppfordrer Finnmarkseiendommen til å starte en ny runde med frivillig vern.
- Utvidet vern kan også gi muligheter for skånsomt naturbasert reiseliv, med både natur- og samfunnsgevinst.

FNF ber om at anbefalingene inkluderes i forskrifter og forvaltningsplaner, slik at naturverdier, friluftsliv og tradisjonell bruk kan ivaretas på naturens premisser.

Statsforvalterens kommentar

Rammene for det frivillige skogvernet i Pasvik fremkommer i brev fra Miljødirektoratet datert 10. desember 2025. I høringsforslaget foreslås det å oppheve 1531 daa av naturreservatet, mens det for landskapsvernområdet foreslås å oppheve 4517 daa. Deler av verneområder som oppheves vil ikke lenger ha restriksjoner og beskyttelse gjennom verneforskrifter. Statsforvalteren vil beskrive

verneverdiene i verneområder som foreslås opphevet, og vil i den videre prosessen vurdere hvilke konsekvenser en eventuell oppheving kan få. Dette kan medføre justeringer i verneforslaget.

For nasjonalparken og landskapsvernområdet foreslås det mindre endringer i gjeldende forskrifter. For landskapsvernområdet legges det opp til at det skal bli enklere å vedlikehold og oppgradere Grensefossveien og Tømmamoveien, jf. forslag til verneforskrift § 3 punkt 1.2. Videre legges det opp til at reindrifta skal kunne benytte drone og organisert kjøring med hundespenn blir lovlig på veier og traseer fastlagt i forvaltningsplan, jf. forslag § 3 punkt 1.2 bokstav h. og § 3 punkt 4.3. Når det gjelder Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat, foreslås det flere endringer, blant annet i forhold til reindrift og friluftsliv. Det legges blant annet opp til at reindrifta skal kunne kjøre på barmark i sone B og at forvaltningsmyndigheten skal kunne gi tillatelse til bruk av motorisert kjøretøy for oppkjøring av skiløype og løype for hundekjøring, jf. henholdsvis forslag § 6 bokstav f. og § 7 bokstav g.

Besøksstrategier for nasjonalparken og landskapsvernområdet utarbeides av nasjonalparkstyret og godkjennes av Miljødirektoratet. Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat har i dag ikke besøksstrategi.

Bestemmelsene om bålbruk i nasjonalparken videreføres i nytt forslag, jf. eksisterende bestemmelser § 3 punkt 2.2 bokstav b. (sitat: *bruk av nedfalt virke og tørre kvister til bål, med unntak av tørrfuruer*). Landskapsvernområdet har i dag ikke bestemmelser om bålbruk, og det foreslås heller ikke bestemmelser om dette i nytt forslag.

I naturreservatet foreslås denne endringen:

- Gjeldende forskrift: Bruk av nedfalt virke og tørre kvister til bål, med unntak av tørrfuruer.
- Forslag: Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av bålbrenning med nedfalt virke og tørrkvist fra bakken, med unntak av tørrfuruer.

Dette betyr at det i nytt forslag til forskrift ikke lenger vil være tillatt å benytte medbrakt ved til bålbrenning.

4.1.16 Brev fra Barents Nett AS datert 26. januar 2026.

Barents Nett AS oppfatter at områder som foreslås utvidet er merket med rødt, og viser i den forbindelse til Øvre Pasvik nasjonalpark og Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat. Barents Nett AS kan ikke se at 22 kV struktur berøres av utvidelsene.

Statsforvalterens vurdering

I Øvre Pasvik nasjonalpark planlegges det to utvidelser samt omgjøring av del av landskapsvernområde til nasjonalpark. For Øvre Pasvik landskapsvernområde planlegges det ingen utvidelser, men oppheving av eksisterende verneområde i nord. Når det gjelder Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat, planlegges det tre utvidelser og oppheving av en mindre del av verneområdet. Utvidelser er merket med rød heltrukken strek. Merk at omgjøringen av landskapsvernområde til nasjonalpark også er markert med rød heltrukken strek.

4.1.17 Brev fra Sør-Varanger kommune datert 6. februar 2026

Saken ble behandlet av utvalg for plan-, næring- og samferdsel 3. februar 2026. Utvalget kom med følgende uttalelse: «Kommunen ber om at de samfunnsmessige konsekvensene av vern blir utredet. Avgrensningen av verneområdene bør gjennomføres slik at de samfunnsmessige virkningene blir minst mulig, særlig med hensyn på skogsdrift og annen næringsvirksomhet slik som for eksempel mineralutvinning. Videre vil kommunestyret opprette et forhandlingsutvalg som skal ha dialog med Finnmarkseiendommen om fordeling av erstatningssummen for vernet skog.»

Statsforvalterens vurdering

Under vedlegg 1 punkt 29 i forskrift om konsekvensutredninger av 21. juni 2017 nr. 854 står det at verneområder større enn 250 km² (1000 daa = 1 km²) skal konsekvensutredes. Siden den foreslåtte utvidelsen ligger på ca. 50 km², er det ikke krav om at området skal konsekvensutredes etter forskriften om konsekvensutredning. Det legges derfor ikke opp til at forslaget om frivillig vern skal konsekvensutredes i henhold til kapittel 14 i plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71. Spørsmålet om tiltaket skal konsekvensutredes er nærmere omtalt under kommentaren til innspillene fra Reinbeitedistrikt 5A/5C Pasvik.

Tiltaket skal imidlertid vurderes i forhold til instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen) av 19. februar 2016 nr.184. Det er ikke noe krav om at det må foretas vurdering etter utredningsinstruksen før forslaget sendes på høring, men det må gjennomføres før Statsforvalteren sender tilråding om frivillig vern av skog til Miljødirektoratet. I tillegg vil tiltaket utredes i henhold til de vanlige prosesser knyttet til frivillig vern av skog.

Når det gjelder vurdering av konsekvenser for skogbruket ved frivillig vern i Pasvik, viser vi til et eget kapittel om dette.